

0175

Olecko, dnia 29 marca 2018 roku

MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Kolejowa 31, 19-400 Olecko
tel. 520-42-33

URZĄD MIEJSKI W OLECKU
WPLYNEŁO

Dnia 2018-03-29
ilość zał. podpis

Rada Miejska
w Olecku

OPS.032-34 /2018

Stosownie do art. 110 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej przedkładam w załączeniu sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku za rok 2017.

KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Olecku
mgr Edyta Truszczyńska

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Kolejowa 31

19-400 Olecko

SPRAWOZDANIE
Z
DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W OLECKU
od 01.01.2017r. do 31.12.2017r.

Sporządził:

Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Edyta Truszczyńska

Spis treści:

1. Ramy prawne funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku.	str. 3
2. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku.	str. 3
3. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.	str. 4
4. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną Ośrodka.	str. 5
5. Powody przyznawania pomocy społecznej przez Ośrodek.	str. 5
6. Charakterystyka przyznanych świadczeń.	str. 7
6.1 Zadania własne gminy (art. 17 ustawy o pomocy społecznej).	str. 7
6.2 Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.	str. 13
7. Inne zadania własne gminy.	str. 17
8. Projekty socjalne realizowane przez Ośrodek.	str. 19
9. Współpraca i współdziałanie z innymi instytucjami i organizacjami.	str. 19
10. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej.	str. 20
11. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2018.	str. 21

Na podstawie art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.) przedstawiam sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku za 2017 rok.

1. Ramy prawne funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku (zwany dalej Ośrodkiem) jest jednostką organizacyjną Gminy Olecko, nieposiadającą osobowości prawnej.

Obowiązek wykonywania zadań pomocy społecznej spoczywa na organach administracji rządowej i samorządowej. Ośrodek w obszarze pomocy społecznej realizuje zadania własne i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Gmina Olecko realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Natomiast zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej realizowane przez ośrodek pomocy społecznej ustalane są przez Burmistrza Olecka.

Ośrodek realizuje swoje zadania wynikające z następujących ustaw, rozporządzeń i uchwał:

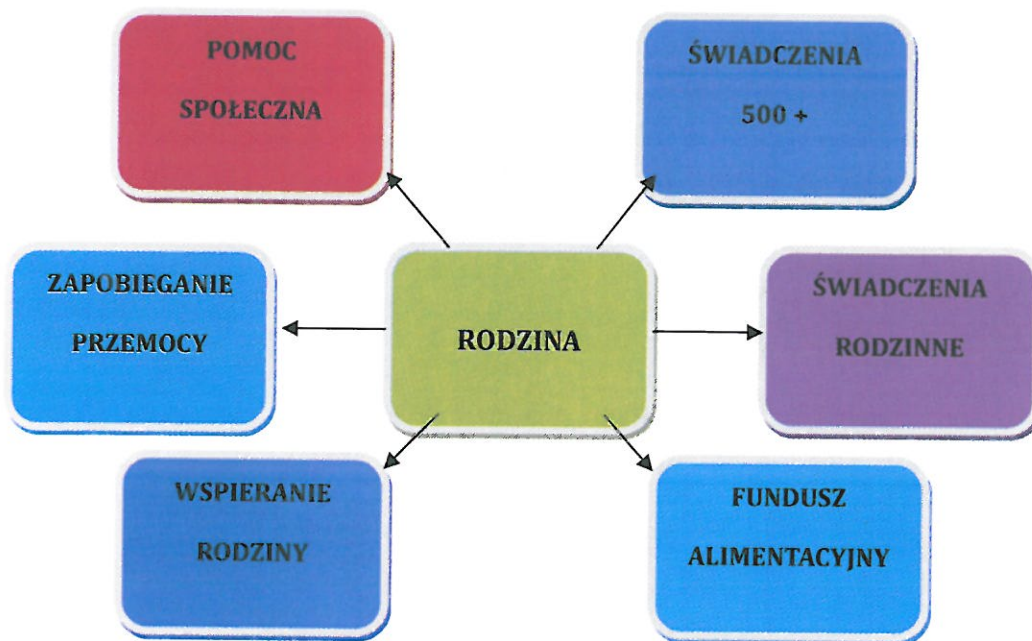
- Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych,
- Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach,
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych,
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
- Ustanowiony Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. program wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020,
- Rozporządzeń Burmistrza oraz uchwał Rady Miejskiej w Olecku,
- oraz szeregu innych ustaw i aktów wykonawczych regulujących tematykę pomocy społecznej.

2. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku.

Celem działalności Ośrodka jest doprowadzenie do możliwie pełnego życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem oraz umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby, możliwości

i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W 2017 roku działalność Ośrodka skoncentrowana była na wspieraniu osób i rodzin w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb oraz umożliwieniu im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także minimalizowaniu zjawiska marginalizacji i wykluczenia. System działań obejmował pomoc finansową jak i niefinansową z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Poniższe zestawienie pokazuje liczbę rodzin i osób w tych rodzinach, które korzystały ze świadczeń z pomocy społecznej w latach 2015-2017 w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródła finansowania.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Wyszczególnienie		Lata		
		2015	2016	2017
Liczba mieszkańców Gminy Olecko (ogółem)		22 078	22 037	21 341
Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Olecko (17 lat i mniej)		4 344	4 337	4 171
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		997	955	796
w tym	liczba osób w rodzinach	2 585	2 365	1953
	liczba dzieci	816	743	840

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Dane Ośrodka wskazują, że średnio w ciągu roku około 9 % mieszkańców Gminy Olecko korzysta z pomocy społecznej. Pomocą społeczną objętych jest średnio 20% dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Olecko. Zauważa się spadek ogólnej liczby beneficjentów pomocy społecznej, co może być spowodowane efektem Programu Rodzina 500+, ale także niskimi kryteriami dochodowymi, które pozostają na niezmiennym poziomie od 1 października 2015 roku i wynoszą dla osoby samotnie gospodarującej 634 zł, a dla osoby w rodzinie – 514 zł.

W 2017 roku zaobserwowano spadek zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej (o 159 rodzin) w porównaniu do 2016 roku.

4. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną Ośrodka.

Typy rodzin, ze względu na liczbę dzieci w rodzinie, objętych pomocą społeczną w latach 2015 – 2017, obrazuje poniższe zestawienie:

Tabela 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie		Lata		
		2015	2016	2017
Rodziny z dziećmi		532	521	380
w tym o liczbie dzieci	1	178	156	123
	2	184	187	133
	3	98	98	68
	4	52	57	42
	5	10	12	7
	6	8	8	5
	7 i więcej	2	3	2

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Wśród rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej największą grupę stanowią rodziny z jednym lub dwojgiem dzieci. Znaczną liczbę, z tendencją wzrostową, stanowią rodziny niepełne, które jednocześnie charakteryzują się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ubóstwo i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych są poważnymi czynnikami ryzyka zaniedbań w sferze zaspokajania materialnych i emocjonalnych potrzeb dzieci.

5. Powody przyznawania pomocy społecznej przez Ośrodek.

Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2014-2017 z uwzględnieniem liczby rodzin i liczby osób w tych rodzinach przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Powody przyznawania pomocy społecznej Ośrodka.

Powody trudnej sytuacji		2015		2016		2017	
		Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
Ubóstwo		97	289	139	372	140	349
Sieroctwo		1	3	1	2	1	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa		111	508	105	475	113	498
w tym:	wielodzietność	45	265	47	260	45	238
Bezrobocie		507	1543	451	1323	376	1055
Niepełnosprawność		109	155	111	144	109	156
Długotrwała lub ciężka choroba		438	894	434	787	400	731
Bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego		75	274	84	277	95	325
w tym:	rodziny niepełne	56	162	63	73	79	232
	wielodzietne	19	115	20	116	17	107
Przemoc w rodzinie		6	15	10	24	6	16
Alkoholizm		28	54	32	61	25	57
Narkomania		7	10	5	5	4	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego		8	15	17	23	10	12

Dane statystyczne MOPS, źródło własne

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2017 i 2016 roku najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc było bezrobocie, ubóstwo oraz niepełnosprawność. Prowadzona na bieżąco diagnoza problemów społecznych była podstawą dookreślenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Ośrodek gromadził dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analizował zasoby Gminy Olecko w sferze socjalnej.

6. Charakterystyka przyznanych świadczeń.

6.1 Zadania własne gminy (art. 17 ustawy o pomocy społecznej):

Zasiłki i pomoc w naturze (rozdział 85214).

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie. Okres na jaki jest przyznawany zasiłek ustala ośrodek pomocy społecznej w oparciu o okoliczności sprawy. Zasiłek okresowy adresowany jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

W 2017 roku z tej formy pomocy skorzystało **372 rodzin**, w których żyje **998 osób**. Główne powody przyznawania zasiłków okresowych to:

- bezrobocie – 189 rodzin – 1519 świadczeń,
- niepełnosprawność – 49 rodzin – 192 świadczeń,
- długotrwała choroba – 75 rodzin – 259 świadczeń.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015r., kryterium dochodowe na osobę w rodzinie wynosiło 514 zł netto, a na osobę samotną 634 zł netto.

Tabela 4. Wydatki na zasiłki okresowe w latach 2015 – 2017.

Źródła finansowania	2015	2016	2017
Dotacja Wojewody	1 013 336	882 406,64	732 704
Środki własne Gminy	0	0	0
Ogółem	1 013 336	882 406,64	732 704

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Porównując wydatki na pomoc w formie zasiłków okresowych w latach 2015 – 2017, na ten cel najwięcej środków finansowych wydatkowano w 2015 roku.

W ramach zadań własnych gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku przyznawał **zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne**.

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem wydano w zakresie zadań obligatoryjnych 116 osobom decyzje przyznające świadczenie w formie zasiłku stałego. Wyplaconych zostało 1143 świadczeń. Na zasiłki wydatkowano kwotę – 567 179,73 zł.

Na opłatę składek zdrowotnych w 2017 r. wydatkowano kwotę – 45 451,93. zł (94 osoby pobierające zasiłek stały).

Środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu Wojewody.

Tabela 5. Udzielona pomoc w formie zasiłków stałych w latach 2015 - 2017.

Zasiłek stały	2015	2016	2017
Kwota świadczeń	490 799	591 475	567 179,73
Liczba świadczeń	1110	1218	1143

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z tabeli nr 5 wynika, że w 2017 r. zmniejszyła się liczba świadczeń oraz kwota wydatkowana na ten cel zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany **zasiłek celowy**. Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Tabela 6. Wydatki na zasiłki celowe w latach 2015 – 2017.

Źródła finansowania	2015	2016	2017
Środki własne Gminy	22 888,83	38 894,00	45 780,20

W 2017 roku Ośrodek przyznał pomoc dla 220 rodzin w formie zasiłków celowych. Ogółem wydatkowano 45 780,20 zł. Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności w tym dla 9 rodzin wypłacono specjalne zasiłki celowe na kwotę – 3 335,20 zł.

W 2017 roku udzielano 1 rodzinie pomocy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku **zdarzenia losowego** – pożar budynku mieszkalnego – w wysokości 4.000zł.

Pokryto **koszty 2 pogrzebów** w wysokości 5487 zł.

Gmina ma obowiązek zapewnić **schronienie, odzież i posiłek** osobom tego pozbawionym. Ze środków Ośrodka pokrywane były koszty pobytu 16 naszych mieszkańców w schroniskach i noclegowniach. Na ten cel w 2017 r. została wydatkowana kwota -18 220 zł. Ponadto zapewniono gorący posiłek osobom tego pozbawionym w stołówce Schroniska dla Bezdomnych prowadzonego przez Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” 16 osób (łącznie 1577 świadczeń), koszt pomocy wyniósł 8262 zł.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (rozdział 85228).

Obowiązek świadczenia usług opiekuńczych spoczywa na gminie i wynika z art. 50 Ustawy o pomocy społecznej. Przepis ten stanowi, że osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi

opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Obowiązek świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych wynika z Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie rodzajów specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późniejszymi zmianami). Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

W 2017 roku ze względu na potrzebę wsparcia w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych przyznano **93 osobom**, w tym **67 osób** objęto pomocą w formie **usług opiekuńczych** a **26 osób specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. W roku 2017 świadczonych było ogółem 25 281 godzin usług opiekuńczych oraz 21 378 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Koszt 1 godziny usług opiekuńczych w 2017 roku wynosił 17,90 zł, koszt specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosił 19,50 zł.

Z bezpłatnych usług opiekuńczych w roku 2017 korzystało 4 osoby, z bezpłatnych specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystały 3 osoby. Pozostali podopieczni ponosili stosowną odpłatność, ustaloną w trybie decyzji administracyjnej.

Wydatki w tym rozdziale zamknęły się kwotą :

- usługi opiekuńcze – 452 513,12 zł
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 416 871 zł.

Zwrot kosztów usług opiekuńczych przez osoby, którym świadczone usługi wyniósł –110 352,37zł (dochód gminy)

Realizacją usług zajmowała się Firma Medis24 Warszawa, ul. Żelazna 67. Zakres świadczonych usług był zgodny z wydanymi decyzjami administracyjnymi oraz oczekiwaniami podopiecznych.

Domy pomocy społecznej (rozdział 85202).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób w wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w dps, a także przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

W 2017 roku Gmina Olecko ponosiła wydatki związane z przebywaniem 51 osób w domach pomocy społecznej. Koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach, za który odpłatność ponosiła Gmina Olecko wynosił – 1 212 176,24 zł. Wpłaty od rodzin zobowiązanych do dopłat wyniosły 6200 zł. Na koniec 2017 r. 10 mieszkańców gminy Olecko oczekuje na umieszczenie w dps-ie.

Tabela 7. Wydatki związane z pobytem mieszkańców gminy Olecko w dps w latach 2015 -2017.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2015	2016	2017
Ilość mieszkańców gminy przebywających w dps	48	52	51
Wydatki za pobyt mieszkańców w dps	1013764,52	1122209,53	1212 176,24

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Jak wynika z tabeli nr 7, w latach 2015 - 2017 zwiększyła się liczba mieszkańców Gminy Olecko przebywających w domach pomocy społecznej. Wzrosła także odpłatność za ich pobyt. Jednym z powodów może być wydłużenie życia ludzi i starzenie się społeczeństwa.

W 2017 roku do Ośrodka wpłynęło 2187 wniosków z prośbą o udzielenie pomocy w różnej formie. Pracownicy socjalni przeprowadzili 2297 wywiady środowiskowe. Ogółem wydano 3615 decyzji administracyjnych przyznających świadczenia w ramach zadań zleconych i zadań własnych. W roku sprawozdawczym podpisano ogółem 45 kontrakty socjalne, co stanowi 5,65 % osób korzystających ze wsparcia. Rozwiązywanie problemów socjalnych klientów Ośrodka wymaga szerokiej współpracy z licznymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Olecka.

Usuwanie skutków klęsk żywiołowych (rozdział 85278).

W 2017 roku nie udzielano tego typu świadczeń ze względu na brak potrzeb w tym zakresie.

Praca socjalna

Podstawowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Osoby te są zobowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów. Ośrodek realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2017 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej 368 rodzinom, w których żyje łącznie 979 osób. Praca socjalna była ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który stanowi jedno z podstawowych narzędzi pracy socjalnej. Ma na celu inicjowanie i wspieranie zmiany sytuacji osób i rodzin. Kontrakt socjalny jest umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą/rodziną w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W 2017 r. pracownicy Ośrodka zawarli 45 kontraktów socjalnych.

Wspieranie rodziny (rozdział 85504)

Projekt „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2017 realizowany był w okresie od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Program współfinansowany był ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Na realizację zadania gmina Olecko wydała 33904,55 zł (w tym dotacja 9915 zł). Z terenu gminy Olecko w 2017 roku wsparcie w postaci asystenta rodziny otrzymało ogółem 14 rodzin. W Ośrodku zatrudniony był 1 asystent rodziny.

Asystent rodziny w 2017 r., realizując swoje zadania odpowiedzialny był za obszary m.in.:

- ✓ bezpośrednia praca z rodzicami,
- ✓ bezpośrednia praca z dziećmi,
- ✓ działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację pracy własnej.

Do głównych zadań należało wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, polegające w szczególności na:

- a) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,

- b) wzmocnieniu roli funkcji rodziny,
- c) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- d) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- e) pomocy w integracji rodziny,
- f) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- g) dążeniu do reintegracji rodziny,
- h) praca nad poprawą relacji z dalszą rodziną, środowiskiem sąsiedzkim oraz instytucjami,
- i) opracowywanie we współpracy z rodziną oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną,
- j) udział w przygotowywaniu i realizowaniu gminnego programu wspierania rodziny.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę zadania mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Odpłatność Gminy za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wzrasta z każdym rokiem i w roku sprawozdawczym wyniosła – 186 241,80 zł. W 2017 roku poniesiono odpłatność za 38 dzieci.(placówka-10; rodziny zawodowe-9; rodziny niezawodowe-4; rodziny spokrewnione-15).

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany przez Burmistrza Olecka kontynuował swoją działalność.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Ośrodek obowiązek obsługi administracyjno – technicznej Zespołu.

Zgodnie z zapisami *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Olecko na lata 2012-2018*, Koordynator Programu (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku) raz w roku składa Radzie Miejskiej odrębne sprawozdanie z jego realizacji i działań Zespołu Interdyscyplinarnego. Szczegółowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały przedstawione w odrębnym sprawozdaniu za 2017 rok jako załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania.

Pomoc w zakresie dożywiania(rozdział 85230)

Ośrodek w 2017 roku realizował Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w formie dożywiania udzielana jest dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio 150 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Program realizowany był zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim.

Ogólny koszt dożywiania dzieci i młodzieży wyniósł: 188 927 zł (w tym 91 826zł dotacji). Opłacono dożywianie dla 441 dzieci na kwotę 188 927 zł, za co wydano 57 432 obiadów szkolnych. W ramach programu przyznano pomoc w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności 440 rodzinom liczącym 1140 osób na kwotę 528 944zł. Ponadto, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego z posiłku skorzystało 67 dzieci (nie więcej niż 20%) na łączną kwotę – 17 879zł (środki własne). Dowóz posiłków do szkół wyniósł 35 100 zł.

Z jednego gorącego posiłku dziennie w stołówce Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” skorzystało **37 osób** na łączną kwotę **49 150 zł**.

Wydatkowano kwotę 820 000 zł, w tym udział środków własnych 170 000 zł.

Pozostała działalność (rozdział 85195)

Na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 1938 ze zm.) zadaniem gminy jest ustalenie uprawnienia oraz wystawienie decyzji administracyjnej potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców, innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek w 2017 r. wydał 25 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Środki na pokrycie kosztów przeprowadzenia wywiadu rodzinnego i wydania decyzji administracyjnej dla tych osób zwracane są z budżetu Państwa, ponieważ jest to zadanie zlecone.

Pozostała działalność (rozdział 85295)

Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej w Olecku został powołany w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. (Dz. U. z 2011 Nr 43, poz. 225 z późniejszymi zmianami), rozpoczął działalność w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku 24 lutego 2005 r. uchwałą Rady Miejskiej w Olecku. Jednym z głównych narzędzi reintegracji zawodowej w KIS są prace społecznie użyteczne i realizacja Programu Aktywnej Integracji.

Prace społecznie użyteczne

W roku 2017 r. MOPS w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Olecku koordynował po raz kolejny organizację prac społecznie użytecznych. Celem programu było uaktywnienie osób długotrwale bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej. Program realizowany był od 01.05.2017 r. do 31.10.2017 r. W ramach prac społecznie użytecznych aktywność zawodową podjęło 21 osób bezrobotnych, objętych wsparciem pomocy społecznej. Ogółem przepracowano 4445 godzin. Osoby bezrobotne podejmowały zatrudnienie w jednostkach podległych samorządowi gminnemu wykonując prace porządkowe zlecone przez jednostki zatrudniające. Pracownicy socjalni Ośrodka dokonywali analizy i akceptacji list osób zaproponowanych do udziału w programie prac społecznie użytecznych, w ramach reintegracji zawodowej i włączenia społecznego osób długotrwale bezrobotnych oraz sporządzali kontrakty socjalne.

Ogólny koszt programu prac społecznie użytecznych w okresie 8 miesięcy wyniósł **36004,50 zł**.

Koszty organizacji prac społecznie użytecznych finansowane są z dwóch źródeł tj.:

W 60% ogólną kwotę pokrywa Powiatowy Urząd Pracy w Olecku i obecnie jest to 21602,70 zł. Natomiast pozostałe 40% stanowi udział gminy, który wyniósł 14401,80 zł.

Program Aktywnej Integracji

W roku 2017 Ośrodek we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Olecku realizował Program Aktywnej Integracji. W ramach PAI aktywizowano 10 osób bezrobotnych. Celem PAI była aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób bezrobotnych, dla których ustalony został III profil pomocy, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i którzy korzystali z pomocy społecznej. Ogółem przepracowano 655 godzin.

Ogólny koszt Programu Aktywnej Integracji w okresie 2 miesięcy wyniósł **5305,50**, tj.:

Koszty organizacji prac w ramach PAI finansowane są z dwóch źródeł.

W 60% ogólną kwotę pokrywa Powiatowy Urząd Pracy w Olecku i obecnie jest to 3159 zł. Natomiast pozostałe 40% stanowią udział gminy, które wyniosły 2146,50 zł.

Realizacja prac społecznie użytecznych z pewnością umożliwiła uzyskanie efektów społecznych takich jak:

- łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia,
- wykonanie wielu prac na rzecz społeczności lokalnej,
- szanse dla osób skierowanych na powrót na rynek pracy (zatrudnienie),
- uzyskanie przez w/w osoby dochodów dzięki własnym umiejętnościom,
- aktywizacja bezrobotnych, mobilizacja do wyjścia z domu.

6.2 Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Realizacja świadczeń rodzinnych

System świadczeń rodzinnych skierowany jest do rodzin, które nie są w stanie zabezpieczyć potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci.

W 2017 roku w gminie Olecko ze świadczeń rodzinnych skorzystało 877 rodzin. Świadczenia te zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, obejmują:

1. zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - c) samotnego wychowywania dziecka,
 - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego,
 - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
2. świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
4. świadczenie rodzicielskie.

Ponadto, od 2014 roku zostało wprowadzone świadczenie, którym jest zasiłek dla opiekuna. Zasiłek dla opiekuna przysługuje na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ustawa weszła w życie w dniu 15 maja 2014r. i realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt k 27/13).

Zasiłek dla opiekunów przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Z formy tego świadczenia skorzystało w 2017 roku 9 opiekunów osób niepełnosprawnych.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w 2017 roku.

Lp.	Świadczenie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego				
1.	Zasiłek rodzinny	877	20602	2 365 323,60
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	161	161	117788,20
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	37	445	168 360,66
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	-	1171	220 227,16
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	112	1346	137 811,63
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	-	2059	118 110,90
7.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania			
7.1	w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	-	200	22 043,96
7.2	w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	-	1082	70 915,01
8.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	-	3801	355 498,11
Świadczenia opiekuńcze				
9.	Zasiłek pielęgnacyjny	433 osób	5190	791 215,00
10.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	21 osób	255	131 420,18
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	68 osób	820	1 147 986,40
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka				
12.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	231	231	231 000,00
Świadczenie rodzicielskie				
13.	Świadczenie rodzicielskie	86 osób	1028	890 331,24
Zasiłek dla opiekuna				
14.	Zasiłek dla opiekuna	9 osób	107	55 338,00
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe				
15.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	67	907	271 316,14

Źródło: Opracowanie własne MOPS

Koszt utrzymania świadczeń rodzinnych w 2017 r. wyniósł 204 648 zł (środki z dotacji- 196 847; środki gminy- 7 801).

Realizacja funduszu alimentacyjnego

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznawane jest na podstawie wniosku, do którego załączony jest m.in. odpis tytułu wykonawczego oraz zaświadczenie od komornika o bezskuteczności prowadzonego postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika alimentacyjnego.

Obowiązujące kryterium dochodowe wyliczone z dochodów za rok 2016 nie może przekroczyć kwoty **725 zł netto** na członka rodziny. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500,00zł na osobę uprawnioną.

Tabela 9. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny w roku 2017.

Lp.	Świadczenie	Liczba wnioskodawców	Liczba wydanych decyzji	Liczba świadczeń	Kwota wypłacanych świadczeń w złotych
Fundusz alimentacyjny					
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	254	248	3 750	1 396 468,61

Źródło: Opracowanie własne MOPS

Koszt utrzymania funduszu alimentacyjnego w 2017 r. wyniósł 44 093 zł (środki z dotacji- 41 894; środki gminy-2 199).

Dłużnicy alimentacyjni

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego w 2017r. wyniosło **321 709,30 zł**, w tym dochód własny gminy **59 092,78 zł**.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłacanej zaliczki alimentacyjnej wyniosły **15 889,90 zł**, w tym dochód gminy **7 944,95 zł**. Z czego **93** dłużników było od wierzycielek mieszkających na terenie naszej gminy, a **70** dłużników od wierzycielek mieszkających poza naszą gminą. Prowadzone postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych skutkowało wydaniem **28** decyzji administracyjnych uznających dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych.

W 2017 roku wobec 163 dłużników alimentacyjnych podjęto i prowadzono działania zmierzające do zwiększenia ich odpowiedzialności oraz doprowadzenia do skutecznego egzekwowania i realizowania zobowiązań alimentacyjnych.

W sprawach dłużników alimentacyjnych podejmowano i prowadzono czynności z samymi dłużnikami alimentacyjnymi, a także z komornikami sądowymi, organami właściwymi wierzyciela, organami właściwymi dłużnika, Powiatowym Urzędem Pracy, Prokuraturą Rejonową, Starostwem Powiatowym, Policją, CEPiK i innymi w zależności od zaistniałej sytuacji.

Informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywane są do Biura Informacji Gospodarczej. Są to:

- Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.,
- Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Rejestr Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

Ponadto podjęto następujące działania:

- przekazano **105** informacji komornikom sądowym mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego;
- w **27** przypadkach zobowiązano dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy, jako bezrobotny albo poszukujący pracy;
- w **48** przypadkach zwrócono się z wnioskiem do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;

- w 80 przypadkach złożono wnioski o ściganie za przestępstwa nie alimentacji do Komendy Powiatowej Policji bądź Komendy Miejskiej Policji;
- w 6 przypadkach skierowano wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego;
- w 54 przypadkach wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- w 27 przypadkach wydano decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- przeprowadzono 105 wywiadów alimentacyjnych;
- w 102 przypadkach przekazano informację organom właściwym wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych;
- w 241 przypadkach wystąpiono do komorników sądowych o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego.

Realizacja świadczenia Wychowawczego (Program Rodzina 500+)

Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje od 1 kwietnia 2016r. na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Na podstawie zarządzenia Burmistrz Olecka do realizacji tego zadania wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku.

Świadczenie wychowawcze przysługuje każdej rodzinie na pierwsze dziecko, jeżeli spełnia obowiązujące w ustawie kryterium dochodowe, według którego miesięczny dochód na osobę w rodzinie w roku kalendarzowym poprzedzającym złożenie wniosku (uwzględniając określone ustawą przepisy o utracie i uzyskaniu dochodu) nie przekroczył kwoty 800 złotych netto lub 1200 złotych netto z dzieckiem niepełnosprawnym, oraz spełnia pozostałe warunki określonego w ustawie.

W 2017 r. zostało złożonych ogółem 1966 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym 347 wniosków zostało złożonych drogą elektroniczną.

1. Na pierwsze dziecko w rodzinie, według kryterium dochodowego złożono ogółem 1 361 wniosków, w tym przekazano do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej 18 wniosków, z czego 5 wniosków oczekuje na rozpatrzenie i wydanie decyzji.
2. Na drugie i kolejne dzieci do 18 roku życia złożono ogółem 605 wniosków, w tym przekazano do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej 14 wniosków, z czego 3 wnioski oczekują na rozpatrzenie i wydanie decyzji.

W okresie od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017r. wydano ogółem **2 138 decyzji administracyjnych**.

Nie przekazano wniosków wg. właściwości,

Bez rozpatrzenia pozostawiono 12 wniosków.

Umorzono 15 postępowań.

W 2017r. zrealizowano **32 265 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 16 071 601,60 zł.**

W 2017r. pomocą z programu Rodzina 500+ objętych zostało **3 069 dzieci z 1 927 rodzin.**

Tabela 4. Struktura wydatków na program rodzina 500 + w roku 2017.

Lp.	Świadczenie	Liczba wnioskodawców	Liczba wydanych decyzji	Liczba świadczeń	Kwota wypłacanych świadczeń w złotych
Fundusz alimentacyjny					

1.	Wychowawcze (500+)	1966 (w tym 347 drogą elektroniczną)	2 138	32 265	16 071 601,60
----	--------------------	--------------------------------------	-------	--------	---------------

Źródło: Opracowanie własne MOPS

Koszt utrzymania świadczeń wychowawczych w 2017 r. wyniósł 208 525 44 zł.

Na pierwsze dziecko w rodzinie, według kryterium dochodowego złożono ogólnie 1 361 wniosków, w tym przekazano do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej 18 wniosków, z czego 5 wniosków oczekuje na rozpatrzenie i wydanie decyzji.

Na drugie i kolejne dzieci do 18 roku życia złożono ogółem 605 wniosków, w tym przekazano do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej 14 wniosków, z czego 3 wnioski oczekują na rozpatrzenie i wydanie decyzji. Nie przekazano wniosków wg właściwości. Bez rozpatrzenia pozostawiono 12 wniosków. Umoorzono 15 postępowań.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Sprawozdanie z działalności SDS stanowi załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

7. Inne zadania własne gminy.

Realizacja programów i projektów zewnętrznych w 2017 r.

- **Program „Asystent rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2017”.** Projekt realizowany w ramach Resortowego Programu Wsparcia Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2017 „Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2017”. W Ośrodku zatrudniony był 1 asystent. W roku 2017 wsparciem asystenta rodziny objętych zostało 14 rodzin.
- **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020** Podprogram 2017 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Program ma na celu zapewnienie systematycznej pomocy żywnościowej najbardziej potrzebującym poprzez równomierną dystrybucję artykułów spożywczych przez Caritas. Zadaniem OPS było kwalifikowanie osób potrzebujących i wydawanie skierowań do otrzymania pomocy rzeczowej w formie żywności. Skierowania otrzymywały osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 951 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 771 zł dla osoby w rodzinie. Pracownicy wydali łącznie 268 skierowań.

W ramach programu Caritas Diecezji Ełckiej prowadził działania towarzyszące tzn. organizował i przeprowadził warsztaty mające na celu przekazanie wiedzy na temat różnych możliwości przygotowania potraw z wykorzystaniem otrzymywanych produktów żywnościowych. Osoby korzystające ze wsparcia mogły wziąć udział w warsztatach dotyczących zdrowego żywienia, programach edukacyjnych mających na celu zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności, jak również w warsztatach edukacji ekonomicznej.

- W 2017 r. sporządzono Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Olecko za rok 2017, opracowaną w oparciu o lokalną sytuację społeczną i demograficzną gminy i przekazano dokument do Urzędu Miejskiego w Olecku oraz do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie.
- **Program Karta Dużej Rodziny (KDR)**

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest bezpłatnie rodzinom z minimum trójką dzieci, bez względu na dochód. Karta przewiduje system zniżek dla rodzin zarówno w instytucjach publicznych, jak i na usługi oferowane przez podmioty prywatne. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej

na terenie całego kraju. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do 25 roku życia. Aktualny wykaz uprawnień wynikający z posiadania Karty Dużej Rodziny dostępny jest na stronie internetowej <https://rodzina.gov.pl/duza-rodzina/>
Koszt obsługi programu w 2017 r. wyniósł 840,97 zł.

Liczba złożonych wniosków w 2017 r.: 74

3. Liczba osób, którym wydano karty: 310, w tym:
- rodzice - 115
 - dzieci - 195.

• **Program Karta Oleckiej Rodziny 3+**

Celem wprowadzenia karty jest umacnianie i wspieranie funkcji rodziny wielodzietnej, poprawa warunków materialnych rodzin, promocja modelu rodziny wielodzietnej oraz kształtowanie jej pozytywnego wizerunku.

Rodziny, które mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do 18 roku życia lub 25 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje; oraz zameldowane lub zamieszkałe na terenie Gminy Olecko i prowadzące wspólne gospodarstwo domowe.

Ważne informacje dla posiadaczy Karty Oleckiej Rodziny 3+

- Karta Oleckiej Rodziny 3+ wydawana jest na 12 miesięcy;
- Kartę Oleckiej Rodziny 3+ otrzymuje każdy uprawniony członek rodziny;
- dziecku, które nie uczy się i nie studiuje uprawnienie przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym kończy 18 lat,
- jeżeli wiek jednego z trojga dzieci wpływa na utratę uprawnienia do uczestnictwa w Programie, skutkuje to utratą uprawnień dla całej rodziny,
- uczestnicy Programu nie mogą udostępniać karty osobom trzecim
- karta jest ważna z dokumentem tożsamości (dowód, legitymacja),
- karty dzieci nie posiadających dokumentów tożsamości z dokumentem tożsamości rodzica.

Karta Olecka Rodziny 3+ uprawnia do korzystania z oferty:

1. Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Olecku z zastosowaniem 30% ulgi na obowiązujące ceny biletów wstępu lub określone opłaty na:

- a) pływalnię,
- b) siłownię,
- c) ściankę wspinaczkową,
- d) boisko do siatkówki plażowej,
- e) pole namiotowe,
- f) imprezy i zajęcia organizowane przez MOSIR, z wyłączeniem półkolonii.

2. Regionalnego Ośrodka Kultury w Olecku, z zastosowaniem 30% ulgi na obowiązujące ceny biletów wstępu lub określone opłaty:

- a) regularne zajęcia artystyczne,
- b) płatne wydarzenia kulturalne.

3. Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi w Olecku, z zastosowaniem 30% ulgi na obowiązujące opłaty za zajęcia dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńcze.

1. Liczba złożonych wniosków: 95

2. Liczba kart przedłużonych: 126

Liczba osób , którym wydano karty: 526

– rodzice – 134

– dzieci – 82.

- **Program Za życiem – Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu.**

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, przyznanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016, poz. 1860).

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

1. Ilość wypłaconych świadczeń 2017 r. – 2.
2. Łączna kwota wypłaconych świadczeń – 8.000 zł

8. Projekty socjalne realizowane przez Ośrodek.

Ośrodek w okresie od grudnia 2017 r. rozpoczął realizację projektu socjalny pt. „**Kawiarenka dla Seniora**”. Odbiorcami są mieszkańcy Gminy Olecko powyżej 60 roku życia, bez względu na wysokość posiadanego dochodu. Podstawowym założeniem Celem działań jest zwiększenie aktywności seniorów w społeczności lokalnej oraz umożliwienie tej grupie osób pełniejszego udziału w życiu społecznym naszego miasta.

Lokale, w których seniorzy mogą za symboliczną złotówkę kupić kawę bądź herbatę:

1. Klubokawiarnia „Prosto z Mostu” Plac Zamkowy 1
2. Cukiernia „U Ludwiki” Plac Wolności 9
3. Restauracja Astra ul. Partyzantów 7
4. Cukiernia „Delissa” Plac Wolności 9/4a
5. Restauracja Horyzont ul. Parkowa 11
6. Pizza Music Bar ul. Parkowa 11
7. Bar „Koala” Plac Wolności 14

9. Współpraca i współdziałanie z innymi instytucjami i organizacjami.

W związku z realizacją zadań MOPS współdziała z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami takimi jak:

- Sąd - Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Wydział Karny - współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi w ramach pracy socjalnej nad indywidualnym przypadkiem, szczególnie w rodzinach objętych kuratelą i wobec osób opuszczających zakład karny. Współpraca asystenta rodziny z kuratorami w sprawach rodzin dysfunkcyjnych, gdzie zagrożone jest dobro i bezpieczeństwo dzieci.
- Policja - pogłębiania współpraca w zakresie wspólnych wizyt w rodzinach, gdzie prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” oraz w środowiskach zagrażających bezpieczeństwu pracowników socjalnych podczas świadczenia pracy socjalnej czy przeprowadzania wywiadów środowiskowych współdziałanie przy procedurze

Niebieska Karta – przeciwdziałanie przemocy, praca w grupach roboczych w ramach działania Zespołu Interdyscyplinarnego.

- Prokuratura – zgłaszanie ujawnionych przestępstw i występowanie z wnioskami,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku – wymiana informacji o ofercie obu instytucji nakierowanej na skuteczną pomoc podopiecznym,
- współpraca z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie realizacji programu Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, udział w szkoleniach i konferencjach,
- Powiatowy Urząd Pracy (PUP) – uzyskiwanie przez MOPS informacji o aktualnych ofertach pracy w konkretnych zawodach i wymiana informacji na temat aktywności bezrobotnych oraz aktywizacja zawodowa dłużników alimentacyjnych, a także innych programów w zakresie aktywizacji zawodowej, organizacja prac społecznie użytecznych i Programu Aktywizacji i Integracji,
- Kuratorium Oświaty i Wychowania w Olsztynie – w ramach współpracy z dziećmi z rodzin o niskich dochodach z terenu gminy wypoczywały w okresie wakacji na koloniach. Pobyt dzieci był bezpłatny.
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych – współpraca w zakresie ustalania uprawnień do składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności–kierowanie podopiecznych niepełnosprawnych do Zespołu w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności.
- Wydziały Urzędu Miasta w Olecku – wymiana informacji dotyczących ewidencji ludności, sprawy mieszkaniowe,
- Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie z terenu Polski – przekazywanie wywiadów środowiskowych u osób zobowiązanych do alimentacji i dokumentacji osób kierowanych do domów pomocy oraz wymiana informacji na temat osób ubiegających się o pomoc, współdziałanie w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.
- Domy Dziecka – wymiana informacji na temat kontaktów rodziców z dzieckiem umieszczonym w placówce, współpraca pracowników socjalnych i asystentów rodziny z pracownikami Domów Dziecka w kontekście pomocy rodzinie biologicznej w odzyskaniu dziecka.
- Szkoły, przedszkola, inne placówki oświatowe – współpraca z pedagogami, podejmowanie wspólnych działań w rodzinach dysfunkcyjnych, wymiana informacji o trudnej sytuacji domowej uczniów i potrzebie dożywiania w szkole, przekazywanie przez MOPS środków finansowych na obiady,
- Stowarzyszenie Otwarte Drzwi – Schronisko dla bezdomnych w Olecku – zapewnienie pomocy osobom bezdomnym z terenu gminy poprzez umieszczenie w schronisku, zapewnienie posiłku,
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Długoterminowej w Olecku Kolonia – przygotowywanie przez pracowników socjalnych dokumentów wymaganych do umieszczenia w zakładzie,
- Współpraca z Komornikiem Sądu Rejonowego w sprawach zobowiązań alimentacyjnych lub zadłużeń z innych tytułów.
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Olsztynie – współpraca w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także udział w szkoleniach i konferencjach realizowanych przez ROPS.

10. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej.

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 Ustawy o pomocy społecznej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku, w roku sprawozdawczym zatrudnionych było 31 osób. Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych zgodnie z Art. 110 ust. 11 Ustawy jw. Ośrodek zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników. W roku 2017 zatrudnionych było 10 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w środowisku zamieszkania.

Struktura organizacyjna :

1. Sekcja Finansowo – Księgowa (Główna Księgowa, Inspektor).
2. Sekcja Pomocy Środowiskowej (10 pracowników socjalnych).
3. Sekcja Świadczeń Pomocy Społecznej(Specjalista pracy socjalnej, 2 etaty-pomoc administracyjna, 1 etat-pracownik socjalny- urlop wychowawczy).
4. Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego (4 Inspektorów).
5. Sekcja Świadczeń Wychowawczych (3 Referentów, Informatyk).
6. Sekcja Administracyjno – Pomocnicza(Sekretarka, Kadrowa-kasjer, Kierowca, Sprzątająca).
7. Asystent Rodziny (1 asystent).
8. Środowiskowy Dom Samopomocy.
9. Klub Integracji Społecznej (Koordynator).
10. Kierownik.

W trosce o jakość świadczonych usług, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach. Kadra uczestniczyła w szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych i pieczy zastępczej, księgowości, płatnika ZUS, sprawom kadrowym, ochrony danych osobowych i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku. Na szkolenia pracowników wydatkowano ogółem kwotę – 6938,90 zł.

Zgodnie z zapisem art. 121 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej dzień 21 listopada jest Dniem Pracownika Socjalnego. Pracownicy socjalni w związku z wykonywaną bardzo trudną, stresującą pracą raz na 2 lata korzystają z dodatkowego urlopu.

11. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2018.

1) Wzmocnienie zasobów kadrowych MOPS.

- a) Zwiększenie liczby zatrudnionych pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności, tj. jeden pracownik socjalny pracujący w terenie na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, co pozwoli na osiągnięcie wskaźników obciążenia pracowników socjalnych i poprawy dostępu do pomocy społecznej – 1 etat,
- b) Organizacja superwizji dla pracowników MOPS.
- c) Doskonalenie kadr pomocy społecznej: specjalizacja pracowników, praktyczne umiejętności w pracy z klientami uzależnionymi, z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnymi, radzenia sobie z trudnym klientem, realizacji kontraktu socjalnego, wdrażania projektów socjalnych, itp.

2) Rozwój infrastruktury społecznej.

- a) Dalszy remont pomieszczeń MOPS przy ul. Kolejowej 31,

b) Utworzenie mieszkań chronionych dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym m.in. dla osób starszych, osób niepełnosprawnych, osób bezdomnych,

c) Potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury informatycznej poprzez zakup zastawów komputerowych z oprogramowaniem dla części pracowników.

3) Zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla rodzin.

a) Kompleksowe, interdyscyplinarne poradnictwo dla rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi,

b) Rozwój środowiskowej pracy socjalnej poprzez realizację projektów socjalnych,

c) Rozwój usług społecznych, wspierających, w tym usług sąsiedzkich,

d) Poszerzanie systemu wsparcia dla osób długotrwale i ciężko chorych oraz osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych,

e) Podniesienie efektywności pracy z rodziną i na jej rzecz poprzez wzrost kompetencji wychowawczych rodzin wieloproblemowych wspieranych przez pracę asystentów rodziny i pracowników socjalnych,

f) Rozwój działań aktywizacyjnych na rzecz osób najbardziej oddalonych od rynku pracy w ścisłej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Olecku m.in. w ramach Programu Aktywizacja i Integracja w ramach programów i projektów.

KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Olecku
mgr Edyta Truszczyńska

**MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ**
19-400 Olecko, ul. Kolejowa 31
tel. 87 520 42 33

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE OLECKO
ZA ROK 2017**

Olecko 2018

I. WSTĘP

Opracowany dokument stanowi opis najważniejszych działań realizowanych w 2017 roku w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Olecko.

Działania te, zgodnie z postanowieniami Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Olecko opracowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku i przyjętego uchwałą Radę Miejską w 2012 r., realizowane są przez następujące podmioty: Komendę Powiatową Policji, Prokuraturę Rejonową, Sąd Rejonowy i Zespół Sądowej Służby Kuratorskiej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły podstawowe i przedszkola działające na terenie gminy, placówki ochrony zdrowia, Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, organizacje pozarządowe i kościoły. Działania skierowane są zarówno do osób doznających przemocy w rodzinie, jak i osób stosujących przemoc w rodzinie.

Sprawozdanie zostało przygotowane na podstawie złożonych sprawozdań podmiotów, które są współrealizatorami Programu i dzięki podejmowanym inicjatywom realizują działania i strategię mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

II. REALIZACJA DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. ZINTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Budowa systemu współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami i placówkami, których pracownicy mogą zidentyfikować przemoc w rodzinie, potrafią podjąć interwencję i współdziałać w procesie pomocy ofierze i jej rodzinie jest bardzo istotna, ponieważ powstaje realny plan pomocy, a poszczególne podmioty realizują ów plan zgodnie z zakresem swoich kompetencji. Działania systemu zmierzają również do poszerzenia poziomu wiedzy na temat przemocy domowej, podniesienia skuteczności działań służb pomagających ofiarom i pracujących ze sprawcami, a także do zwiększenia społecznego zaangażowania w sprawę przeciwdziałania przemocy. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gmin, zaś głównym celem jest koordynacja działań podmiotów w zakresie interdyscyplinarnego podejścia do problemu, jakim jest przemoc w rodzinie.

W zakresie budowania zintegrowanego systemu działań skierowanych na ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie dyrekcje szkół i zatrudnieni w nich pedagodzy i/lub psychologowie podejmują najczęściej współpracę z pracownikami socjalnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku i dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji w Olecku oraz Powiatowym Centrum Wspierania Edukacji w Olecku.

Szkoła Podstawowa w Kijewie w sytuacji stosowania przemocy wobec dziecka, ucznia ich szkoły, na bieżąco konsultowała i zgłaszała takie przypadki do Zespołu Interdyscyplinarnego. W tym celu odbyły się **3 konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS** w Olecku i **7 spotkań z dzielnicowym**. Z kolei Szkoła Podstawowa Nr 1 w Olecku nawiązuje współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Olecku, Policją, Kuratorami i Sądem Rejonowym Olecku, Powiatowym Centrum Wspierania Edukacji w Olecku i organizacją pozarządową – Towarzystwem Przyjaciół Dzieci. W ramach współpracy odbyło się **5 konsultacji z pracownikami socjalnymi**, **3 spotkania z funkcjonariuszami policji** (uczestniczyło w ok. 500 uczniów) oraz **3 wizyty w Sądzie Rejonowym w Olecku i jednocześnie spotkanie z kuratorami** (uczestniczyło 64 uczniów). Ponadto pedagog/psycholog szkolny uczestniczy w spotkaniach grup roboczych prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Przedszkole Niepubliczne „Jedyneczka” współpracuje z następującymi instytucjami: PCPR w Olecku, MOPS w Olecku, Komendą Powiatową Policji w Olecku, Sądem Rejonowym III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w Olecku i kuratorami.

Pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej zatrudnione w ramach Grupowej Praktyki Pielęgniarek i Położnych "Zdrowie" w Olecku, w sytuacjach, gdy mają utrudnione wykonywanie swoich zadań z powodu zakłóconych relacji w domu, zauważalnych dysfunkcji, czy niewłaściwie wykonywanej opieki nad dziećmi, osobami chorymi lub starszymi, niepełnymi, kontaktują się z pracownikami socjalnymi MOPS w Olecku, rzadziej z kuratorami sądowymi, natomiast w sytuacjach wymagających pilnej interwencji lekarskiej z pogotowiem ratunkowym bądź lekarzem rodzinnym.

2. PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY - ZMIANY POSTAW WOBEC PROBLEMU PRZEMOCY

Skuteczne zapobieganie przemocy w rodzinie wymaga szerszego podejścia niż jednostronna koncentracja, która kilka lat wcześniej kładła nacisk na programy skierowane jedynie do rodzin najwyższego ryzyka. Zajmując się profilaktyką nie możemy tracić z pola widzenia faktu, że jej głównym celem jest ograniczenie występowania danego zjawiska. Działania profilaktyczne realizowane w ramach Programu skupiają się na zwiększeniu świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy, przełamywaniu tabu wobec tego problemu, kreowaniu wartości i postaw ukierunkowanych na poszanowanie godności każdego człowieka, respektowania praw dzieci. W obszarze profilaktyki ważne jest wskazywanie, że rodzicielstwo, które cechuje skłonność do krzywdzenia, ma szczególnie niekorzystne skutki dla rozwoju fizycznego, psychicznego i emocjonalnego dzieci i oraz ich przystosowania społecznego. Ponadto w profilaktyce istotne jest to, w jaki sposób definiuje się problem przemocy w rodzinie oraz uświadamianie społeczeństwa, że może on dotyczyć wszystkich członków rodziny, zarówno osoby dorosłe (rodziców, osoby starsze, osoby niepełnosprawne), ale także dzieci, począwszy od niemowląt.

W Gminie Olecko wybrane podmioty realizujące Program w 2017 roku podejmowały różne działania w tym obszarze.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zrealizowała następujące zadania:

- w BIP Urzędu Miejskiego i na stronie internetowej aktualizuje informacje o wsparciu świadczonym przez GKRPA, w tym m.in. harmonogram dyżurów;
- zamawia plakaty i ulotki oraz filmy profilaktyczne, w tym w zakresie profilaktyki agresji i przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy, celem rozdyskrebowania w szkołach podstawowych na terenie gminy Olecko:
 - Cyberprzemoc – przyjaciele,
 - Nie zamykaj oczu – agresja,
 - Nie zamykaj oczu – dręczyciele,
 - Lekcje przestrogi 1,
 - Lekcje przestrogi 2,
 - Bezpieczna miłość – licencja na bezpieczną miłość;
- finansuje prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych z elementami socjoterapii w trzech świetlicach: w Szkole Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach, w Szkole Podstawowej Nr 4 w Olecku, i Szkole Podstawowej w Judzikach – ogółem uczestniczy w nich **82 uczniów**. Ponadto prowadzone są dwie świetlice przez organizacje pozarządowe: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Warmińsko-Mazurski Oddział Miejsko-Gminny w Olecku (29 dzieci) i Parafialny Oddział Caritas przy Parafii NMP Królowej Polski w Olecku (25 dzieci).
- Kontynuowana jest także praca placówki wsparcia dziennego typu pracy podwórkowej (**streetworking**), którą prowadzą od 2014 r. trzej pedagodzy uliczni. Wsparciem pedagogów ulicznych

objętych jest 20 dzieci. W programach świetlic realizowane są m. in. zajęcia w zakresie odreagowania napięć emocjonalnych, rozwiązywania problemów interpersonalnych, eliminowania zaburzeń zachowania.

Szkoła Podstawowa w Kijewie podejmowała następujące działania:

- w widocznym miejscu umieściła **numery alarmowe i linie pomocowe dla osób doświadczających przemocy**, m. in. numer telefonu zaufania dla dzieci 116 111, dla dorosłych i nauczycieli 800 100 100;
- zorganizowała **3 zebrania z elementami szkoleniowymi dla rodziców**, podczas których wychowawcy przekazali rodzicom informacje na temat **radzenia sobie z przemocą oraz skutków stosowania przemocy wobec dzieci**, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wpływ przemocy na rozwój psychospołeczny dziecka;
- uczniowie uczestniczyli w **zajęciach profilaktycznych** prowadzonych przez wychowawcę w ramach „godziny wychowawczej” oraz pedagoga/psychologa szkolnego **dotyczących asertywności, rozwiązywania konfliktów, sposobów redukcji napięcia i radzenia sobie ze stresem** – odbyło się **14 zajęć**, którymi objęci byli uczniowie klas I-III gimnazjum;
- rozpowszechniane były **ulotki i broszury dotyczące zjawiska przemocy** - 60 sztuk.

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Olecku w tym zakresie wykonała takie działania, jak:

- realizację **zajęć profilaktycznych** w ramach „godziny wychowawczej” na temat **radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, umiejętności egzekwowania swoich praw, kształtowania pozytywnych postaw i zachowań** oraz prac samorządu uczniowskiego
- projekcję 2 filmów profilaktycznych
- zorganizowano **4 spotkania rodziców ze specjalistą-terapeutą**, które dotyczyły następujących zagadnień: „Wychowanie bez klapsa”, „Wytaczanie granic”, „Stop przemocy”
- realizowane są następujące **programy profilaktyczne** adresowane do dzieci:
 - „Strażnicy uśmiechu”
 - „Przyjaciele Zippięgo”
- **utworzono wolontariat** – dzieci, które zachowywały się agresywnie, zostały włączone do wolontariatu i wspólnie z jednym rodzicem zatrudnionym w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym, odwiedzają i pomagają pacjentom – **liczba uczestników 10**.

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Olecku realizowała następujące zadania:

- zorganizowała **dwa spotkania z pedagogiem szkolnym (przed ogólnymi zebraniem z rodzicami) informujące o instytucjach** na terenie Olecka udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.
- wyeksponowała w głównym holu szkoły miejsce z **ulotkami i broszurami** dotyczącymi zjawiska przemocy (2-krotnie) a także dwa razy w roku szkolnym, podczas klasowych spotkań, były rozdawane przez wychowawców materiały związane ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, które otrzymało **286 rodziców**
- Zajęcia profilaktyczno-wychowawcze:
 - „Pomyśl, na pewno potrafisz” – zajęcia socjoterapeutyczne
 - „Mały Wielki Człowiek” – zajęcia pozalekcyjne teatralne o charakterze profilaktycznym.
 - „Sposób na nudę” – zajęcia edukacyjno-profilaktyczne
 - „Uśmiechnij się” – zajęcia pozalekcyjne z elementami teatralnymi
 - „Dobre duszki” – 2017r. - zajęcia pozalekcyjne z elementami teatralnym o charakterze profilaktycznym.

Przedszkole Niepubliczne „Jedyneczka” w Olecku podejmowało następujące działania:

- umieściło na tablicy informacyjnej dane adresowe placówek udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy;

- przekazywało rodzicom i opiekunom prawnym broszury i ulotki dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- organizowało zajęcia i pogadanki profilaktyczne dzieciom i ich rodzicom/opiekunom prawnym dotyczące promowania pozytywnych postaw w stosunkach międzyludzkich:
 - pogadanka o stosowaniu przemocy słownej i fizycznej,
 - spotkania z funkcjonariuszami policji
 - "Nie przemocy i agresji" – umiejętność zachowania się w różnych sytuacjach,
 - Prawa dziecka,
 - "Dobre słowo leczy smutek" – zwrócenie uwagi na właściwe odnoszenie się do innych, okazywanie serdeczności i wsparcia.
- Organizowało spotkania i indywidualne rozmowy z rodzicami na następujące tematy:
 - Dziecko w szkole – prawa i obowiązki rodziców/prawnych opiekunów,
 - Szkoła dla rodziców,
 - Warsztaty – co z tą złością.

Przedszkole Niepubliczne „Smyk” i Przedszkole Niepubliczne „Kubuś i Przyjaciele” (40 dzieci) prowadzą w tym zakresie działania takie, jak:

- pogadanki dla rodziców przez psychologa/pedagoga na temat kar i nagród oraz stosowania granic w wychowaniu bez użycia kar cielesnych
- stosują bajkoterapię dla dzieci
- warsztaty dla dzieci prowadzone przez pracowników Powiatowego Centrum Wspierania Edukacji pt. „Humory i humorki”
- zajęcia z dziećmi z zakresu radzenia sobie z emocjami oraz rozwiązywania konfliktów bez przemocy
- zajęcia z dziećmi na temat radzenia sobie ze stresem i agresją
- zebrania z rodzicami, na których są przekazywane informacje dotyczące przeciwdziałania przemocy i radzenia sobie z tym problemem.

Komenda Powiatowa Policji w Olecku we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Zespołem Interdyscyplinarnym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku zorganizowała debatę społeczną pod tytułem „**Dom to nie ring, przemocy mówimy nie!**”. Udział w niej wzięli przedstawiciele policji, pracownicy socjalni, kuratorzy, pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, nauczyciele, pedagodzy i psychologowie oraz mieszkańcy Olecka – uczestniczyło **70 osób**.

Ponadto funkcjonariusze Policji prowadzą **spotkania i pogadanki z uczniami i młodzieżą na temat przemocy i agresji w szkole, zażywania narkotyków i dopalaczy – 28 spotkań**.

Członkowie Zespołu, pracownicy socjalni i dzielnicowi, we wrześniu 2017r. uczestniczyli w konferencji na temat problemów przemocy w rodzinie w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie. Z kolei w ramach ogólnopolskiej akcji „Biała wstążka” odbył się dyżur specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w dniu 2 grudnia 2017 r. w godzinach od 9⁰⁰ do 13⁰⁰.

Zespół Interdyscyplinarny uczestniczy w badaniach dotyczących problematyki przemocy w rodzinie, wobec kobiet i osób starszych poprzez wypełnianie ankiet różnym podmiotom badawczym. Przesyła także sprawozdania dotyczące realizacji Programu Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”.

3. ZWIĘKSZENIE POZIOMU KOMPETENCJI PRZEDSTAWICIELI INSTYTUCJI I PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH ZADANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W CELU PODNIESIENIA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG

Realizatorzy Programu przed wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 180, poz. 1493, z późn. zm.) przechodzili cykl różnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy. Byli przygotowywani do działań interdyscyplinarnych, czego efektem było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego. Poza tym niektóre szkolenia dotyczyły problematyki przemocy. Uczestnicy uzyskali wiedzę na temat np. faz przemocy, funkcjonowania osoby doświadczającej przemocy i sprawcy przemocy, skutków przemocy oraz rozwiązań prawnych.

Praca z osobami dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie wymaga właściwych kompetencji, by nie dochodziło do wtórnej wiktylizacji osób doświadczających przemocy w rodzinie. W celu poprawy jakości świadczonych usług bardzo ważną kwestią jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w realizację tych zadań - raz zdobyta wiedza wymaga ciągłej aktualizacji, ponieważ wraz z rozwojem cywilizacyjnym, zwłaszcza technologii informatycznych, mamy do czynienia z nowymi formami przemocy (np. cyberprzemoc).

W 2017 roku część realizatorów Programu uczestniczyła w różnych szkoleniach, m. in.:

Pracownicy Szkoły Podstawowej w Kijewie regularnie podnoszą swoje kompetencje zawodowe, biorą udział w szkoleniach, konferencjach. W 2017 roku uczestniczyli w następujących formach:

- Konferencja „Pomoc Dzieciom – Ofiarom Przestępstw” (1 osoba);
- Szkolenie „Przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w środowisku lokalnym” (1 osoba);
- e-learning „Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dziecka. Kurs dla profesjonalistów (1 osoba);

Pracownicy Szkoły Podstawowej Nr 1 w Olecku w 2017 r. uczestniczyli w następujących formach podnoszenia wiedzy i kompetencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Szkolenie „Przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w środowisku lokalnym (1 osoba);
- Konferencja na temat „Cyberbezpieczni w szkole i domu (1 osoba).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowała szkolenie „Przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w środowisku lokalnym”, w którym uczestniczyli nauczyciele, pracownicy socjalni oraz członkowie GKRPA – 16 osób.

Kadra pedagogiczna Niepublicznego Przedszkola „Jedyneczka” w Olecku uczestniczyła w następujących różnych formach podnoszących kompetencje pracy z dziećmi doświadczającymi przemocy i ich rodzicami, tj. szkolenia, warsztaty, rady szkoleniowe:

- Pomoc psychologiczna dziecku krzywdzonemu
- Trening budowania relacji z dzieckiem
- Diagnoza i przeciwdziałanie przemocy
- Dziecko jako ofiara/sprawca przemocy.

Poza tym Zespół Interdyscyplinarny w ramach współpracy z ETOH Fundacją Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych pozyskuje publikacje naukowe dotyczące zjawiska przemocy.

4. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI UDZIELANEJ POMOCY RODZINOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY Z UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB WSZYSTKICH JEJ CZŁONKÓW

W ramach instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie w 2017 r. w funkcjonowała 1 instytucja prowadzona przez gminę oraz 2 instytucje prowadzone przez powiat. Wśród instytucji prowadzonych przez gminę należy wymienić **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**, natomiast prowadzonych przez powiat: **Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy Rodzinie i Komendę Powiatową Policji**.

Z pomocy tych instytucji skorzystało **275 osób** – najwięcej z pomocy punktu konsultacyjnego – **79% (217 osób)**, z ośrodka interwencji kryzysowej skorzystało **10 osób**, z pomocy ośrodka wsparcia **58 osób (21% ogółu)**.

Natomiast instytucje prowadzone przez gminę udzieliły w 2017 r. pomocy w ponad 732 sprawach.

Spośród działań jakie podjęto można wymienić 55 spraw (co stanowi 7,5% ogółu spraw) w ramach interwencji kryzysowej. W ramach pomocy całodobowej udzielono wsparcia 10 osobom. Pozostałe 45 spraw dotyczyło innych form pomocy. Wśród osób, którym udzielono w 2017 r. pomocy 21% stanowiła pomoc skierowana do dzieci. Pomocy udzielono 59 dzieciom, w tym w 2 przypadkach pomocy całodobowej.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olecku jest czynny w każdy wtorek, zajęcia trwają 3 godziny. Dyżuruje w nim specjalista w zakresie pomocy ofiarom przemocy i prawnik. Podstawowy program przeznaczony jest dla osób dorosłych i obejmuje serię 14 zajęć, których celem realizowanym przez uczestników jest:

- dowiedzieć się, że przemoc jest przestępstwem i można się przed nią skutecznie bronić,
- poznać zjawiska towarzyszące przemocy w rodzinie i jak tą wiedzę wykorzystać do uwalniania się z przemocy,
- rozpoznać sztywne i uporczywe schematy myślowe dotyczące rodziny, roli kobiety, mężczyzny, towarzyszące trwaniu w zniewoleniu oraz przeformułowanie tych treści, tak aby nie przeszkadzały w wyjściu z sytuacji przemocy,
- przekonać się, że ofiara przemocy jest pod prawną ochroną i sprawca może być postawiony w stan oskarżenia,
- zwiększyć świadomość praw osobistych i zdobyć umiejętności niezbędne do ich realizowania,
- nauczyć się wzywania policji i egzekwowania skutecznej interwencji;
- zaplanować zmiany, jakie będą niezbędne do rozpoczęcia samodzielnego życia.

Z oferty Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie skorzystało **217 osób (kobiet)**, w tym **92 osoby otrzymały wsparcie psychologiczne, a 106 osób pomoc prawną**. Punkt realizuje dwa programy terapeutyczne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. W programie terapeutycznym ogółem uczestniczyło **46 osób**, przy czym ukończyło go **35 kobiet**. W punkcie konsultacyjnym funkcjonują dwie grupy: terapeutyczna i wsparcia. Oprócz realizacji programu terapeutycznego odbywają się maratony terapeutyczne, które prowadzi specjalista w zakresie pomocy ofiarom przemocy i psycholog.

Prokuratura Rejonowa w Olecku w 2017 roku podejmowała następujące działania interwencyjne:

- zastosowano wobec **6 osób nakaz opuszczenia lokalu**
- zastosowano wobec **6 osób zakaz kontaktu z pokrzywdzonym**
- zarejestrowano **93 sprawy o czyny karalne z art. 207 kk**, przy czym w **55 sprawach odmówiono wszczęcia postępowania**, **19 spraw umorzono**, natomiast **18 spraw skierowano do sądu**
- zarejestrowano **254 sprawy z art. 209 kk (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego)**, przy czym w **218 sprawach odmówiono wszczęcia postępowania**, **13 spraw umorzono**, żadna nie trafiła do sądu.

Prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy przy PCPR w Olecku jest zadaniem zleconym samorządu powiatowego, a środki finansowe na jego utrzymanie zapewnia budżet państwa.

W specjalistycznym ośrodku wsparcia, obok zapewnienia podstawowych potrzeb, osoby doświadczające przemocy w rodzinie otrzymują profesjonalne wsparcie: medyczne, socjalne, psychologiczne i prawne. Specjalistyczny ośrodek wsparcia funkcjonuje w oparciu o standardy zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259). Priorytetowym zadaniem specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie jest zabezpieczenie ofiary przemocy w rodzinie i udzielenie jej profesjonalnej pomocy i wsparcia.

Realizację programu w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gmina Olecko wykonuje we współpracy z Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku. Gmina w swoich zasobach nie posiada lokali, które gwarantowałyby ochronę osobom lub rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” kieruje sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. W 2017 roku kierowanych było **8 osób, program ukończyły zaledwie 3 osoby.**

Programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych powinny być nieodłącznym czynnikiem resocjalizacji sprawców przemocy w rodzinie, gdyż samo zaostrezenie kar w stosunku do tych osób nie przyczynia się do zmian ich zachowań wobec członków rodziny. Celem przeciwdziałania przemocy jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w tym przemocy wobec dzieci poprzez edukację sprawców umożliwiając im nabycie właściwych zachowań społecznych, postaw małżeńskich oraz umiejętności wychowawczych.

Celem prowadzonych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jest:

- powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- zdobywanie i poszerzanie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;
- zdobywanie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jest zadaniem zleconym samorządom powiatowym.

W Gminie Olecko funkcjonuje **Zespół Interdyscyplinarny**, w którego skład powołano Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku, dwóch starszych specjalistów pracy socjalnej, przedstawiciela Policji, specjalistę w zakresie pomocy ofiarom przemocy, członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratora sądowego, psychologa szkolnego i przedstawiciela ochrony zdrowia - pielęgniarkę środowiskową.

W ramach Zespołu funkcjonuje **10 Grup Roboczych**, w których zazwyczaj pracują: pracownicy socjalni, dzielnicowi, pedagodzy lub psychologowie szkolni, członkowie GKRPA, specjalista w zakresie pomocy ofiarom przemocy, kuratorzy i najrzadziej przedstawiciel ochrony zdrowia.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) w 2017 r. podjęto następujące działania:

- sporządzono ogółem **87 Niebieskich Kart** formularz A (wszczynających procedurę) przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów, w tym przez przedstawicieli:
 - **Policji 85**
 - **oświaty 2;**

- sporządzono 47 Niebieskich Kart C przez przedstawicieli ośrodka pomocy społecznej;
- sporządzono 39 Niebieskich Kart D przez przedstawicieli ośrodka pomocy społecznej;
- zakończono 22 procedury Niebieskie Karty w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy;
- zakończono 14 procedur Niebieskie karty wobec rozstrzygnięcia przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą o braku zasadności podejmowania działań
- Zespół Interdyscyplinarny **przekazał 4 zawiadomienia do organów ścigania** (Policji, Prokuratury) o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie.
- Zespół Interdyscyplinarny/Grupa Robocza **skierował 18 rodziców do udziału w programie „Akademia Mądrego Rodzica”**;
- sytuacja w 71 rodzinach była systematycznie monitorowana była przez dzielnicowych oraz pracowników socjalnych;
- **7 osób** zostało skierowanych przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupy Robocze **na leczenie odwykowe**;
- Zespół Interdyscyplinarny/Grupy Robocze **skierowały 10 wniosków do Sądu Rejonowego w Olecku o wgląd w sytuację małoletnich dzieci**;
- **3 dzieci** zostało zabezpieczonych poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia zgodnie z art. 12a ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1390).

W zakresie działań wspierających i wzmacniających ochronę ofiar przemocy w rodzinie (strategie terapeutyczne) podjęto:

- realizację programu ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury i kuratorów sądowych (wykonują sądy powszechne w ramach swoich ustawowych uprawnień)
 - 11 dozorów kuratora nad skazanym za przemoc
 - 1 dozorowany sprawca przemocy w rodzinie został skierowany do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym
 - policja prowadziła **39 czynności sprawdzających z art. 207 kk, w tym wszczętych 24 spraw i stwierdzonych 11 spraw**
- zabezpieczenie odpowiednich warunków przesłuchań dzieci (przyjazne pokoje przesłuchań) oraz, w miarę możliwości, dorosłych – ofiar przemocy w rodzinie (realizują sądy oraz prokuratury) - przyjazny pokój przesłuchań znajduje się w Specjalistycznym Ośrodku wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Olecku.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku prowadzili **pracę socjalną z 71 rodzinami**, która koncentrowała się na rozwiązywaniu problemów związanych z przemocą, wprowadzaniu zmian służących ograniczaniu lub likwidacji czynników sprzyjających powstawaniu przemocy. Celem tej pracy jest wzmacnianie sił i wydobywanie zasobów tkwiących w członkach rodziny doświadczających przemocy, przebudowa życia rodzinnego, poprawa relacji interpersonalnych, tworzenie warunków służących rozwojowi poszczególnym członkom rodziny. Wszystkie działania w rozumieniu pracy socjalnej obejmują oddziaływanie na rodzinę, najbliższe środowisko, w którym żyje rodzina, a także angażuje system wsparcia dla rodzin borykających się z problemem przemocy.

Przedszkole Niepubliczne „Jedyneczka” zapewnia specjalistyczną pomocy w formie wsparcia indywidualnego udzielając poradnictwa rodzicom/opiekunom prawnym w placówce bądź udzielając wsparcia psychologiczno-pedagogicznego wychowankom. Ponadto, aby zwiększyć efektywność udzielanej pomocy rodzinom doświadczającym różnych form przemocy opracowało procedury wewnętrzne, między innymi:

- Procedura „Niebieskiej Karty”
- Procedura z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze i przejawiającym agresję,
- Procedura postępowania, gdy do przedszkola uczęszcza dziecko głodne lub zaniedbane,
- Procedura postępowania w sytuacji próby odebrania dziecka przez rodzica/prawnego opiekuna będącego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych używek,

- Procedura w razie wypadku dziecka,
- Procedura w sytuacjach stwierdzenia zagrożenia życia dziecka, wobec którego stosowana jest przemoc w rodzinie i/lub które ma kontakt z zachowaniami agresywnymi.

„Zdrowie” Grupowa Praktyka Pielęgniarek i Położnych w Olecku zgłosiły 11 rodzin, w których były dzieci, aby objąć je pomocą w formie pracy socjalnej lub wsparciem asystenta rodziny w celu zapewnienia właściwej opieki, bezpieczeństwa i poprawy stanu zdrowia. Ponadto poinformowały o sytuacji 15 osób starszych, które zaniedbywali członkowie rodziny, wskazując potrzebę zapewnienia im pomocy w formie usług opiekuńczych lub innej stosownej pomocy.

III. DZIAŁANIA I OSIĄGNIĘTE WSKAŹNIKI

ZINTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE		
Nazwa własna działania	Nazwa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika
Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie	Liczba spotkań	339
Rozwijanie współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi działający na rzecz przeciwdziałania przemocy	Konsultacje	18
Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie	Liczba diagnoz	1 diagnoza /56 uczniów (SP Kijewo)
Tworzenie bazy danych rodzin dotkniętych przemocą	Liczba baz	1 (MOPS)
Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie	Rozmowy z uczniami liczba rodzin objętych NK/ pracownicy socjalni i dzielnicowi	7 103
PODNIOSZENIE POZIOMU WIEDZY SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY I ZMIANY POSTAW WOBEC PROBLEMU PRZEMOCY		
Nazwa własna działania	Nazwa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika
Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie w lokalnych mediach i na stronie Urzędu Miejskiego	Liczba umieszczonych informacji o numerach alarmowych i liniach pomocowych dla osób doświadczających przemocy - tel. zaufania dla dzieci i młodzieży (116 111) dla rodziców i nauczycieli (800 100 100) Liczba spotkań edukacyjnych z rodzicami dotyczących przemocy Udostępnienie poradnika na strony	10 32

	internetowej dla osób stosujących przemoc/ liczba odwiedzin	65
Prowadzenie kampanii informacyjnych o zjawisku przemocy w rodzinie z wykorzystaniem lokalnych mediów	Liczba kampanii/debata społeczna Liczba uczestników	1 70
Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy	Liczba ulotek	500
Prowadzenie zajęć w świetlicach oraz na zajęciach pozalekcyjnych edukacji skierowanej do dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania konfliktów bez przemocy, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją	Liczba zajęć Liczba świetlic Liczba uczestników Liczba pedagogów ulicznych Liczba dzieci objętych	14 uczniowie gimnazjum (SP Kijewo) 5 136 3 20
Rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowanej na prowadzenie profilaktyki i edukacji	Liczba programów Liczba uczestników	1 22

ZWIĘKSZENIE POZIOMU KOMPETENCJI PRZEDSTAWICIELI INSTYTUCJI I PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH ZADANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W CELU PODNIESIENIA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG

Nazwa własna działania	Nazwa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika
Udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach, kursach przedstawicieli grup zawodowych podejmujących działania skierowane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Liczba szkoleń Liczba uczestników	4 5
Systematyczne podnoszenie poziomu wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli grup zawodowych w zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej	Liczba szkoleń Liczba uczestników	1 16
Szkolenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych	Liczba szkoleń Liczba uczestników	1 5

ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI POMOCY UDZIELANEJ RODZINOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY Z UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB WSZYSTKICH JEJ CZŁONKÓW

Nazwa własna działania	Nazwa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika
Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Liczba osób objętych poradnictwem: psychologicznym prawnym liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym Liczba programów Liczba grup - terapeutyczna - wsparcia	217 92 106 46 (ukończyło 35 osób) 2 1 1
Praca Grup Roboczych ukierunkowana	Liczba spotkań Grup	

na rozwiązywanie indywidualnych przypadków występowania przemocy w rodzinie zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”	Roboczych	335
	Liczba spotkań	
	Zespołu	
	Interdyscyplinarnego	4
	Liczba NK, które	
	wpłynęły do ZI,	85
	w tym liczba	
	wszczętych procedur	73
	kontynuacja trwającej	
	procedury	12
	Liczba rodzin (ogółem)	
	objętych procedurą NK	103
	Liczba rodzin	
	z kontynuowanych	
	procedur z lat	
	poprzednich	55
	Liczba rodzin z	
	procedur wszczętych	
	w 2017r.	48
	Liczba procedur	
	wszczętych z uwagi	
	na przemoc wobec	
	dziecka	5
	Liczba złożonych	
	zawiadomień	
	o podejrzeniu	
	przestępstwa	
	z art. 207	4
	Liczba wniosków	
	o wgląd w sytuację	
	małoletnich dzieci	10
	Liczba skierowań	
	rodziców do programu	
	„Akademia Mądrego	
	Rodzica”	18
	Liczba rodzin objętych	
	pomocą asystenta	
	rodziny	3
Informowanie ofiar o placówkach udzielających pomoc i wsparcie	Liczba osób	48
Kierowanie ofiar przemocy do uczestnictwa w terapii dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	Liczba osób	103
Kierowanie osób dotkniętych przemocą do ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	Liczba rodzin	4
	Liczba osób	10, w tym 2 dzieci
Kierowanie sprawców przemocy do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym	Liczba osób	8 (3 osoby ukończyły program)
	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe	7

IV. PODSUMOWANIE

Powyższe sprawozdanie stanowi podsumowanie działań realizowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Olecko za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Program ten nakłada na jednostki samorządu terytorialnego i instytucje zadania, które wskutek kompleksowych i interdyscyplinarnych działań mają na celu skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie. Ponieważ problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest wielowymiarowa, w ramach Programu realizowane są zadania mające na celu ochronę ofiar przemocy w rodzinie oraz realizację działań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, a także działania profilaktyczne dla osób i rodzin zagrożonych przemocą.

Realizowane działania w ramach Programu mają duże znaczenie przy kreowaniu przyszłych priorytetów w rozwiązywaniu problemów związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Jednym z kluczowych osiągnięć, które dotychczas udało się zrealizować jest podejmowanie współpracy oraz branie odpowiedzialności za tę problematykę przez różne podmioty zaangażowane w realizację Programu, ale również przez służby pracujące w środowisku lokalnym. Wprowadzenie tego typu rozwiązań daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań oraz stworzenia optymalnych rozwiązań w zakresie ograniczenia rozmiaru problemu przemocy w rodzinie. Realizowane działania w ramach Programu w sposób znaczący wpłynęły na zmianę świadomości społecznej. Ujawnianie przypadków przemocy rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto, każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Dzięki profesjonalizacji służb oraz doprecyzowaniu nałożonych zadań usprawniony zostanie system udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Należy podkreślić kluczową rolę odpowiednich szkoleń osób realizujących działania ustawy i innych osób podejmujących w środowisku lokalnym działania na rzecz ograniczania przemocy w rodzinie. Kompleksowe działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą mogły być skuteczne tylko po odpowiednim przygotowaniu pracowników reprezentujących różne grupy zawodowe. Aby usprawnić działania realizatorów Programu przewidywane są dalsze szkolenia i superwizja dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego/Grup Roboczych.

Udzielanie wszechstronnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oraz realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest możliwa dzięki profesjonalizacji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie. Należy podkreślić, wzrost świadomości oraz znajomości problematyki przemocy w rodzinie wśród organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości, a także coraz częstsze stosowanie oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie (izolacyjnych, a także korekcyjno-edukacyjnych), co pozytywnie prognozuje na realizację tych zadań w przyszłości.

Priorytetowym zadaniem w ramach Programu jest również realizacja działań profilaktycznych, w tym lokalnej kampanii społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także organizowanie konferencji, które wyznaczają przyszłe kierunki systemowego podejścia do problematyki przemocy w rodzinie.

Konieczność realizacji działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wynika z art. 6 ust. 1 pkt. 1- 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 180, poz. 1493, z późn. zm.).

Głównymi przesłankami warunkującymi opracowanie Programu były:

- nowe regulacje prawne w zakresie realizacji zadań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- rozszerzenie katalogu oferty działań profilaktycznych w stosunku do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie w szczególności skierowanych do dzieci i młodzieży;
- konieczność zmobilizowania przedstawicieli wszystkich służb do aktywnego włączania się do pracy na rzecz realizacji systemowych rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- konieczność dalszego rozwijania współpracy pomiędzy instytucjami a organizacjami pozarządowymi w celu niesienia bardziej skutecznej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą;
- rozszerzenie oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;

- wzmocnienie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w szczególności prowadzenie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych w celu przywrócenia prawidłowych funkcji rodziny;
- podniesienie kompetencji przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- podniesienie świadomości społecznej w zakresie konieczności skutecznego reagowania na przypadki przemocy w rodzinie oraz na przeciwdziałanie temu zjawisku.

W obecnie opracowywanym nowym dokumencie, postuluje się pozostawienie rozwiązań, które sprawdziły się przez kilka lat obowiązywania Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Olecko w latach 2012 - 2018 wprowadzając jednocześnie nowe rozwiązania, dzięki którym działania związane z zapobieganiem i ograniczaniem problemu przemocy w rodzinie staną się bardziej skuteczne. Celem Programu jest zintensyfikowanie działań profilaktycznych, zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. a także zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Sporządziła:

Elżbieta Chomicz – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego
przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku.

Załącznik nr 4

**MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ**
19-400 Olecko, ul. Kolejowa 21
tel. 87 520 42 33

/Termin przekazania sprawozdania do Wydziału Polityki Społecznej WMUW upływa z dniem 15 lutego roku następnego po okresie sprawozdawczym/.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY
19-400 Olecko, ul. Armii Krajowej 26
tel./fax (087) 520 33 33

.....NIP 237-19-1111111111.....
(Pieczęćka ŚDS)

SPRAWOZDANIE ZA ROK 2017 z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy typu A, B, C w Olecku

Sprawozdanie należy sporządzić za cały okres, na który Wydział Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie przyznał dotacje na prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla gminy/~~miasta~~/powiatu*

Sprawozdanie sporządzone za okres od 01.01.2017r. do 31.12.2017r.

CZĘŚĆ I. SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

1. Formy i efekty prowadzonej działalności /opis wykonania i ocena realizacji/

Działalność ŚDS w Olecku przebiegała zgodnie z Planem Pracy na rok 2017 i harmonogramem trzykrotnie korygowanym w 2017r. ze względów organizacyjnych. Realizacja zadań prowadzona była możliwie starannie i adekwatnie, przyniosła planowane efekty. Efektem działalności Domu jest poprawa ogólnej zaradności życiowej i samodzielności uczestników, poziomu funkcjonowania emocjonalnego, społecznego, umiejętności radzenia w codziennych sytuacjach życiowych, pobudzenie rozwoju i doskonalenia kontaktów emocjonalno-społecznych, a także zdolności do kierowania swoim życiem, w tym czasem wolnym od zajęć. Indywidualne oceny świadczonych form pomocy zawarte są w dokumentach indywidualnych uczestników. Poziom osiągniętych kompetencji psychospołecznych uczestników zależy od ogólnego stanu zdrowia psychicznego, somatycznego, stopnia i rozległości niepełnosprawności oraz innych czynników, w tym współpracy ze środowiskiem rodzinnym. Dom typu C – zgodnie z planem funkcjonował w ostatnim kwartale 2017r.

a/. Rodzaje treningów funkcjonowania w codziennym życiu:

- trening budżetowy,
- trening umiejętności praktycznych: samodzielności, zaradności, samoobsługi,
- trening kulinarny,
- trening higieniczny,

b/. Rodzaje treningów umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- trening relaksacyjny,
- zajęcia logopedyczne z elementami Tomatisa
- zajęcia pedagogiczne SI,
- terapia biofeedback,

c/. Rodzaje treningów umiejętności spędzania czasu wolnego:

- filmoterapia,
- biblioterapia,
- muzykoterapia,
- koło fotograficzne,

d/. Poradnictwo psychologiczne /opis rozwiązań – wewnętrzne, zewnętrzne, formy pracy/

Pomoc psychologa polegała przede wszystkim na prowadzeniu indywidualnych rozmów, konsultacji i spotkań terapeutycznych z uczestnikami, prowadzeniu grupowych zajęć terapeutycznych, udzielaniu emocjonalnego wsparcia i pomocy w sytuacjach trudnych, przełamywaniu barier we wzajemnych kontaktach, przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu konfliktów interpersonalnych, a także udzielaniu konsultacji rodzinom, opiekunom i terapeutom w sprawach problemów psychologicznych dotyczących uczestników.

e/. Realizacja pomocy w załatwianiu spraw urzędowych /opis rozwiązań/

Realizacja powyższej formy pomocy w stosunku do uczestników Domu odbywała się w trakcie indywidualnych i grupowych zajęć, polegała na informowaniu uczestników o uprawnieniach jakie im przysługują, ich możliwościach oraz motywowaniu do wspieranego, a następnie samodzielnego działania w załatwianiu spraw w różnych instytucjach i urzędach. Wobec wielu uczestników stosowano pomoc w regulowaniu opłat i załatwianiu różnorodnych spraw urzędowych. Odbywało się to m.in. poprzez: naukę adresowania listów i ich wysyłania, naukę wypełniania blankietów bankowych, naukę wypełniania różnych dokumentów urzędowych i pisania podań, oświadczeń i innych pism, naukę zachowania się w urzędach.

f/. Realizacja pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia /opis rozwiązań w śds /

Pomoc w realizacji dostępu do niezbędnych świadczeń zdrowotnych polegała na zapisywaniu telefonicznym lub osobistym do lekarzy specjalistów, lekarza pierwszego kontaktu oraz na motywowaniu, pilnowaniu i przypominaniu o terminach wizyt lekarskich, a także załatwieniu skierowania do szpitala w przypadku pogorszenia stanu zdrowia. W niektórych przypadkach istniała konieczność zaprowadzenia i towarzyszenia uczestnikowi w czasie wizyty lub zawiezienia pojazdem służbowym uczestnika do lekarza lub szpitala. Uczestnicy otrzymywali pomoc w zakupie leków poprzez wspólne wyjścia do apteki. Szczególnej pomocy – w tym zakresie – udzielono osobom mniej zaradnym i/lub samotnym. W trakcie treningu higienicznego uczestnicy nabywali wiedzę na temat przygotowania się do wizyty lekarskiej, badań oraz otrzymywali informacje na temat wybranych jednostek chorobowych oraz wartości zdrowia.

g/. Realizacja niezbędnej opieki /opis rozwiązań/

Wszyscy uczestnicy Domu A, B i C byli objęci opieką. W Domu Typu B i C (zwłaszcza w stosunku do dzieci z dużymi deficytami w zakresie umysłowym i ruchowym) rozszerzono systematyczną, a w wielu przypadkach stosowano całkowitą opiekę w zakresie toalety (pomoc w załatwianiu potrzeb fizjologicznych), chodzeniu i poruszaniu się, przy spożywaniu posiłków i myciu się. Wynika to z faktu iż, 2 uczestników było niewidzących, 5 niepełnosprawnych w stopniu głębokim i 11 uczestników było poruszających się na wózku inwalidzkim i całkowicie uzależnionych od opieki i pomocy osób drugih – pracowników ŚDS.

Ze względu na bezpieczeństwo i obowiązujące przepisy realizowana była również opieka przy prowadzeniu wielu zajęć i terapii oraz w trakcie dowozów do placówki.

h/. Realizacja terapii ruchowej, w tym zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja /opis rozwiązań/

Prowadzenie różnorodnych form terapii ruchowej, dostosowanej do ogólnego stanu zdrowia, sprawności fizycznej, a także pory roku. Organizowane były zajęcia sportowe w sali Domu, hali sportowej, otwartej siłowni. Zajęcia z usprawniania fizycznego prowadzone były w formie grupowej – gry i zabawy ruchowe, elementy gier zespołowych (piłki nożnej, unihokeja), elementy gimnastyki korekcyjnej, gimnastyka ogólnorozwojowa, elementy dyscyplin sportowych (lekkoatletyka, tenis stołowy, piłkarzyki stołowe), zajęcia na pływalni, udział w zawodach sportowych. W okresach (poza zimą) wycieczki rowerowe i piesze, wyjazdy nad jezioro, do lasu oraz zajęcia rekreacyjne – gra w kręgle, jazda na łyżwach, hipoterapia. Organizowane były również wycieczki krajoznawcze do Giżycka, Wigierskiego Parku Narodowego, Klasztoru Pokamedulskiego w Wigrach, wycieczka „Mazurskim Szlakiem”, wyjazd do Galindii, Miasteczka Westernowego w Mrągowie.

W 2017r. wykonywano świadczenia rehabilitacyjne w formie indywidualnej oraz grupowej z zakresu:

- fizykoterapii – ćwiczenia ogólnorozwojowe, ogólnie kondycyjne, wzmacniające, równoważne, hydroterapię, masaże suche, ręczne, elektryczne, ćwiczenia z przyborami i na przyrządach
- kinezyterapii – min. Laseroterapia, elektroterapia, światłolecznictwo, magnetoterapia, kinesiologia taping, hydromasaż.

i/. Realizacja wyżywienia /w ramach pracowni kulinarnej czy w ramach zadania własnego gminy/ , w tym całodobowe wyżywienie dla uczestników skierowanych na pobyt całodobowy w formie posiłków lub produktów żywnościowych do przygotowania posiłków przez uczestnika

Z posiłków przyznanych w ramach zadań własnych gminy korzystało 27 uczestników ŚDS (obiady dostarczane były w formie cateringu). W ramach zajęć w pracowni kulinarnej posiłki spożywało 57 uczestników. 35 osób spożywało posiłki, które same opłacali (przekroczenie kryterium dochodowego). Osoby autystyczne (22 osoby) jadły posiłki sporządzone przez rodziców zgodnie z zaleceniami lekarskimi (dieta).

j/. Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy /podać formy zajęć, ile osób uczestniczyło, z jakim rezultatem/

1. W ramach treningów umiejętności społecznych wyrabiano w grupie uczestników Domu Typu A – nawyki niezbędne do pracy zawodowej (punktualność, systematyczność, obowiązkowość, odpowiedzialność), w ramach zajęć terapii zajęciowej kształtowano umiejętność wykonywania prostych prac technicznych, wykonywania prac pomocniczych i podstawowych o charakterze kulinarnym.
2. Prezentowano aspekty podjęcia pracy na rynku pracy chronionej i otwartej. Uczono umiejętności poszukiwania pracy, zachowań w Urzędzie Pracy i dopełniania formalności związanych z poszukiwaniem i podjęciem pracy zawodowej.
3. W przypadkach możliwych motywowano do podnoszenia kwalifikacji zawodowych (korzystanie z kursów organizowanych przez PUP w Olecku), uzupełniania wykształcenia. Wyrabiano nawyki potrzebne w pracy, kształtowano umiejętności i wymagania niezbędne do uczestnictwa w WTZ lub podjęcia pracy w warunkach chronionych na przystosowanym stanowisku pracy. Pięcioro uczestników utrzymuje się w zatrudnieniu (w tym 1 w systemie pracy chronionej) w zmianowym systemie pracy.
4. Inicjowano i prowadzono prace na rzecz Domu (porządkowanie wnętrza i ogrodu).

k/. Transport uczestników zajęć /jeżeli ŚDS świadczy takie usługi - dowożenie przez ŚDS, dojeżdżają samodzielnie/opis/

Dom zapewniał usługi transportowe dla 40 uczestników ŚDS. Dysponował trzema samochodami. Miesięczny przebieg pojazdów wynosił ok. 500 km dziennie. W czasie dowozów zawsze zapewniona była opieka. Pozostali uczestnicy są doprowadzani lub dowożeni do placówki przez rodziny. Uczestnicy z Domu typu A z terenu miasta przychodzili samodzielnie.

I/. Realizacja współpracy z podmiotami wymienionymi w § 21 i jej efektów /rodzaj podmiotu, opis realizowanych działań i jej efekty/

WSPÓŁPRACA ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W OLECKU Z:

1. Rodzinami, opiekunami i innymi osobami bliskimi uczestnika.
Formy współpracy:
 - a. spotkania zespołów specjalistów pracujących z poszczególnymi uczestnikami i ich rodzicami (w terminach zależnie od potrzeb),
 - b. udział rodzin w konferencjach i szkoleniach w ŚDS lub poza placówką,
 - c. szkolenia i warsztaty tematyczne prowadzone w małych grupach przez pedagogów, logopedów, psychologa,
 - d. udzielanie pomocy psychologicznej (porady i konsultacje dla rodzin) – zależnie od potrzeb,
 - e. szkolenie dla rodziców uczestników z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej,
 - f. poradnictwo związane z dostępem do świadczeń socjalnych,
 - g. spotkania integracyjne (z okazji Wigilii, Dnia Kobiet, Dnia Rodziny, Dnia Babci i Dziadka oraz wspólny wyjazd na kulig, ogniska, wycieczki, na basen i zajęcia hipoterapeutyczne).
2. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Olecku, Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej: w Wieliczkach, Kowalach Oleckich i w Świętajnie, w zakresie zapewnienia opieki i pomocy uczestnikom i ich rodzinom poprzez wymianę informacji na temat poszczególnych uczestników, konsultacji w sprawach interwencyjnych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku – przygotowanie danych do sporządzania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oleckiego na lata 2016 - 2025 i dokumentów w tej sprawie. Udział w wielu szkoleniach, konferencjach i warsztatach organizowanych przez PCPR, prowadzonych przez krajowych specjalistów w danych dziedzinach.
3. Poradnią Zdrowia Psychicznego w Olecku, szpitalami psychiatrycznymi w Suwałkach i Węgorzewie – konsultacje telefoniczne lub osobiste w sprawie zdrowia/leczenia uczestników Domu.
4. Powiatowym Urzędem Pracy w Olecku:
 - a. pomoc uczestnikom Domu w udziale w projektach przygotowujących do aktywizacji zawodowej.
5. Organizacjami pozarządowymi – Stowarzyszeniem „Dać Nadzieję” przy ŚDS w Olecku (współudział w organizowaniu i prowadzeniu projektów np.: finansowanych z funduszy PFRON), Fundacją „SYNAPSIS” w Warszawie, Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Giżycku (szkolenia, konsultacje).
6. Kościołem Rzymsko - Katolickim - udział chętnych uczestników w szkoleniach parafialnych, spotkaniu misyjnym dla uczestników i ich rodziców oraz pracowników zorganizowanym na terenie ŚDS, umożliwienie dzieciom i młodzieży (za zgodą rodziców) co miesięcznych spowiedzi i komunii Św., urządzaniem Jasełek, udział w spotkaniach z Biskupem Diecezji Łódzkiej, udział w organizowanych przez Parafię konkursów na największą Palmę Wielkanocną, czy udział ŚDS w Orszaku Trzech Króli.
7. Regionalny Ośrodek Centrum Kultury „Mazury Garbate” – uczestnictwo w akademiach, konkursach, przeglądach i innych imprezach odbywających się na terenie Ośrodka

korzystanie z sali kinowej i innych pomieszczeń instytucji przy organizacji imprez integracyjnych przygotowanych przez ŚDS (we współpracy ze Stowarzyszeniem „Dać Nadzieję” przy ŚDS W Olecku i Centrum Edukacji Specjalnej przy ŚDS) dla przedszkoli, szkół, WTZ z Olecka i regionu (w tym Suwałk, Ełku, Gołdapi). Korzystanie z pomieszczeń i urządzeń Ośrodka w czasie przeprowadzania corocznej akcji „Niebieskie światło dla autyzmu”.

8. a. Placówkami oświatowymi: przedszkolami, szkołami – wizyty w placówkach oraz spotkania organizowane na terenie ŚDS, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Olecku i Niepubliczną Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Olecku, Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci Głuchych w Olecku.
b. Warsztatami Terapii Zajęciowej w Olecku poprzez udział w wydarzeniach integracyjnych ŚDS i WTZ oraz przygotowywanie uczestników do przejścia z ŚDS do WTZ.
9. a. ze Starostwem Powiatowym w Olecku:
 - a. współpraca w zakresie realizacji powiatowych programów zdrowotnych,
 - b. udział w społecznej akcji cyklicznej „Góra grosza”,
 - c. udział w Jarmarkach Folklorystycznych, Dożynkowych, Festynów Bożonarodzeniowych organizowanych przez gminę Olecko i Starostwo,
b. Środowiskowymi Domami Samopomocy w Ełku, Bartoszycach, w Nowej Wsi Ełckiej, Suwałkach, Kowalach Oleckich, Wronkach i DPS „Zacisze” w Kowalach Oleckich, Klubem Seniora „Wrzos” w Olecku – w formie udziału we wspólnych konkursach, przeglądach, spektaklach, balach czy cyklicznym festynie „Schizofrenia – Otwórzcie Drzwi w Suwałkach organizowanym przez Szpital Psychiatryczny i Ośrodek Wsparcia w Lipniaku,
c. Komendą Powiatową Policji w Olecku i Komendą Straży Pożarnej w sprawach profilaktyki zagrożeń oraz uczenie uczestników ŚDS (zwłaszcza dzieci i młodzieży) bezpiecznych zachowań w sytuacji zagrożenia,
d. Powiatowym Zrzeszeniem LZS w Suwałkach – udział w integracyjnych zawodach sportowych organizowanych w Suwałkach, w Dowspudzie i Raczkach (biegi przełajowe, lekkoatletyka, halowa piłka nożna),
e. MOSIR – udział w zawodach, uroczystościach, wydarzeniach społecznych (np. bicie rekordu w resuscytacji):
 - korzystanie z hali sportowej i basenu „Lega”,
 - korzystanie z terenów rekreacyjnych na terenach położonych przy jeziorze, będących w zarządzie MOSIR w czasie integracyjnych imprez organizowanych przez ŚDS : np. Dzień Dziecka, Dzień Rodziny,
f. lokalna prasa Olecka i strony internetowe Gminy Olecko – poprzez systematyczne zamieszczanie informacji na temat funkcjonowania ŚDS w celu propagowania wiedzy na temat funkcjonowania osób niepełnosprawnych, prezentacji ich możliwości przeciwdziałania ich marginalizacji w społeczeństwie i kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

l/. Realizacja procesu dochodzenia do standardów ŚDS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy /proszę podać poziom dochodzenia do standardów, jeżeli ŚDS nie posiada standardów/

Środowiskowy Dom Samopomocy w Olecku spełniał wszystkie standardy określone w wyżej wymienionym rozporządzeniu.

m/. Ocena realizacji zadań placówki i ewentualne wnioski i informacje o planowanych zamierzeniach

Zajęcia realizowane były w optymalnych warunkach, pracowniach i salach bardzo dobrze wyposażonych, przez wykwalifikowany personel, przyniosły (poza kilkoma przypadkami pogorszenia stanu zdrowia) zamierzony cel- poprawę sprawności poszczególnych funkcji, utrzymywanie się poziomu zdobytych umiejętności i kompetencji społecznych. Planowana jest kontynuacja.

n/. Dane statystyczne

- Ogólna liczba uczestników zajęć ŚDS w roku sprawozdawczym:
 - stan na 01.01.2017r. – 116 osób,
 - stan na 31.12.2017r. - 110 osób
- Średnia frekwencja uczestników w roku sprawozdawczym - 106 osób
- Średnia liczba uczestników na poszczególnych zajęciach:

- treningi /jakie/

- trening budżetowy – (trzy grupy) 11,
- trening umiejętności praktycznych: samodzielności, zaradności, samoobsługi – (osiem grup) 6,
- trening higieniczny - (pięć grup) 10,
- zajęcia kulinarne – (sześć grup) 9,
- trening relaksacyjny – 6,
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych (pięć grup) – 8

- pracownie/sale /jakie/

- pracownia ceramiczno-techniczna,
- siłownia/pracownia muzyczna,
- sala integracji sensorycznej,
- sale edukacyjne,
- sale terapeutyczne,
- pracownia plastyczno-witrażowa,
- pracownia komputerowa,
- sala spotkań,
- gabinet biofeedback,
- gabinet psychologiczny,
- sala wielofunkcyjna,
- sala rehabilitacyjna

- terapia ruchowa

- zajęcia rehabilitacyjne w formie grupowej – czterech pracowników,
- zajęcia usprawniania fizycznego w formie grupowej – (sześć grup) 7,
- zajęcia rehabilitacyjne w formie indywidualnej – (czterech pracowników) 64,

- aktywizacja zawodowa

- zajęcia ceramiczne – (dziewięć grup, dwóch pracowników) 17,
- zajęcia plastyczne – (pięć grup) 6,
- zajęcia techniczne – (sześć grup) 8,

- terapie specjalistyczne /aromatoterapia, logopedia, socjoterapia itp./ -

- muzykoterapia – (dwóch pracowników) 21
- filmoterapia – (dwie grupy) 23,

- biblioterapia – (dwie grupy)16,
- **terapie indywidualne:** (średnia liczba osób uczestniczących w zajęciach miesięcznie)
 - zajęcia psychologiczne – 10,
 - terapia biofeedback – 8,
 - zajęcia logopedyczne – (trzech pracowników) 20,
 - zajęcia pedagogiczne SI – 23,
- **innych /jakich/**
 - koło fotograficzne (1 grupa) – 7,
 - zajęcia opiekuńczo-wychowawcze prowadzone w świetlicy ŚDS dla dzieci i młodzieży

➤ Liczba uczestników, których wykreślono z ewidencji ŚDS z powodu:

- rezygnacji uczestnika – 11 osób
- usamodzielnienia -----
- umieszczenia w placówce całodobowej opieki -----
- przejścia do innej formy wsparcia dziennego /jakiej/ - 1 osoba -Warsztat Terapii Zajęciowej
- zgonu -----
- inne /jakie/ -----

o/. Struktura zatrudnienia pracowników ŚDS /proszę podać liczbę pracowników w podziale na stanowiska pracy, **rodzaj** umowy (czas określony, nieokreślony, zastępstwo), **formę** (umowa o pracę, zlecenie, inne /

PRACOWNICY MERYTORYCZNI:

- **kierownik** – umowa o pracę na czas nieokreślony – **1 etat**
- **zastępca kierownika/ pielęgniarka** - umowa o pracę na czas nieokreślony – **1 etat**
- **główny specjalista- pedagog** -umowa o pracę na czas nieokreślony -**1,375 etatu** 2
- **psycholog** - **2osoby** – umowa o pracę na czas nieokreślony – **0,45 etatu**
- **pedagog** – **5 osób** umowa o pracę na czas nieokreślony, w tym 1 osoba umowa o pracę na czas określony – **4,5 etatu**
- **starszy pracownik socjalny** – umowa o pracę na czas nieokreślony -**1 etat**
- **starszy instruktor terapii zajęciowej/instruktor terapii zajęciowej** – **4 osoby** - umowa o pracę na czas nieokreślony – **2,5 etatu**
- **terapeuta – logopeda** – umowa o pracę na czas określony – **0,25 etatu**
- **terapeuta** – **5 osób** – umowa o pracę na czas nieokreślony, w tym 1 osoba umowa o pracę na czas określony -**4,25 etatu**
- **główny specjalista-** umowa o pracę na czas nieokreślony – **1 etat**
- **główny specjalista – logopeda** – 2 osoby – umowa o pracę na czas nieokreślony -**0,5 etatu**
- **sekretarka** – umowa o pracę na czas nieokreślony -**1 etat**
- **pokojowa** – **2 osoby** -umowa o pracę na czas nieokreślony – **1,5 etatu**
- **kierowca/opiekun** – umowa o pracę na czas nieokreślony - **1 etat**
- **starsza pokojowa** - umowa o pracę na czas nieokreślony -**1 etat**
- **technik fizjoterapii** - umowa o pracę na czas określony - **1 etat**

- inni pracownicy, niezbędni do prawidłowego funkcjonowania Domu:

- **kierowca samochodu osobowego** - umowa o pracę na czas nieokreślony -**1 etat**

RAZEM: 30 PRACOWNIKÓW/23,325 ETATU

CZĘŚĆ II. ZASOBY DOMU, PRZEZNACZONE NA JEGO FUNKCJONOWANIE, W TYM W ZAKRESIE:

**Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie ŚDS w roku sprawozdawczym
1.723.335 zł, w tym:**

➤ **Budżet Wojewody** – dotacja na bieżące działania w rozdziale 85 203

- § 2010- dotacja – 1667.335,00zł

(wykonane 1.666.573,84 zł do zwrotu dotacja 761,16)

- § 6310 – środki z budżety Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – 56000,00zł

(wkład własny do zakupu samochodu)

➤ **Środki finansowe z gminy/powiatu**

- nie dotyczy

➤ **Środki finansowe pozyskane z innych źródeł**

- nie dotyczy

**OCENA REALIZACJI ZADAŃ I EWENTUALNE WNIOSKI, W TYM INFORMACJE
O PLANOWANYCH ZMIANACH W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA DOMU.**

W 2017r. zakupiono sprzęt niezbędny do pracy z uczestnikami ŚDS ze spectrum autyzmu i niepełnosprawnością sprzężoną w celu komunikacji wspomagającej i alternatywnej. Są to: tablety i oprogramowanie, laptop Lenovo, etui i kartę pamięci do tabletu, program komputerowy afaSYSTEM, program komputerowy autilius oraz wibrator logopedyczny. Dokonano zakupu strojów sportowych dla uczestników ŚDS na potrzeby udziału w turniejach, zawodach i spartakiadach sportowych. W części pomieszczeń ŚDS wymieniono oświetlenie na nowoczesne oświetlenie LED. Zainstalowano domofon w budynku w celu poprawy bezpieczeństwa uczestników. Zakupiono również dywan i 4 krzesła obrotowe oraz zabawki i gry edukacyjne.

Pracownicy ŚDS doskonalili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w 3 szkoleniach wewnętrznych i 140 szkoleniach zewnętrznych.

Planowane jest:

1. Dalsze doskonalenie, wprowadzenie zmian strukturalnych związanych z Wnioskami pokontrolnymi NIK, która miała miejsce w minionym roku oraz realizację wytycznych dot. zasad i sposobu realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w województwie warmińsko-mazurskim – Zarządzenie Nr 356 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Konieczne jest również dalsze dostosowanie organizacji Domu, wypracowanie kolejnych nowych harmonogramów działania – co jest procesem długotrwałym, złożonym ze względu na dużą rozbieżność wiekową uczestników, konieczność analiz i weryfikacji realizowanych harmonogramów i planów, przy dostosowaniu do możliwości uczestników wysoko spolaryzowanych – stopniem niepełnosprawności, rodzajem schorzeń, licznymi zaburzeniami współtowarzyszącymi. Planuje się zakończyć dostosowywanie, korygowanie aktualnie działającej struktury do końca I kwartału 2018r., w oparciu o ścisłą współpracę, konsultacje, ustalenia z Rodzicami uczestników.
2. Wyodrębnienie ŚDS w Olecku ze struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku do końca 2018r. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

W 2017r. zgodnie z Planem na 2017r. dokonano dostosowania dokumentacji Domu – sporządzono Program Działalności Domu, Plany Pracy na rok 2017, Regulamin Organizacyjny ŚDS w Olecku.

Powyższe dokumenty zostały uzgodnione z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim w dn. 28 grudnia 2017r. i zatwierdzone przez Burmistrza Olecka.

Rok 2017 – będący przedmiotem przedkładanego sprawozdania oceniam jako okres ważny i pociągający za sobą wprowadzenie zmian organizacyjnych. Wykorzystanie środków finansowych efektywnie przyczyniło się do wspierania osób niepełnosprawnych, w miarę możliwości ich usamodzielniania, zapobiegania regresom, a także integracji społecznej.

Z-ca KIEROWNIKA
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Olecku

mgr Marzena Chmielewska

.....
Podpis i pieczęć kierownika/dyrektora SDS

KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Olecku

mgr Edyta Tułaszczyńska

